

22. gada-gabjums.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašchneeks un apgahdataijs.

Mahjas weefis īnāht ween reif pa nedēsu.

Wahs
Mahsa ar peesuhitichānu
par pāstī:

par gadu 1 rub 80 kap.
pufgadu 85

Mahsa bei peesuhitichānās Rīgā:

par gadu 1 rub. — 1 av.
pufgadu 55
3 mehnecht 30

Mahj. w. reef īwobhts fest-
deemāhm no p. 10 fāktobht

Wahs
par fludināschānu:

par weenas fleijas smalku
raifu (Petit) rindū, jeb
to weetu, to tabda rinda
eemem, mahsa 10 kap.

Redakcija un eifpedija
Rīgā.

Ernst Plates bilshu- un
gachmān- drusātawā pee
Wehiera bājnijas

№ 50.

Sestdeena 10. Dezember.

1877.

Mahditais.

Saunatāhs siņas. Telegrafa siņas.
Cēlfāsemes siņas. Mahrtina bājnija Rīgā. — Krituschee tawewji.
No Behtim: Wlewnas uswarefchāna. No Mulfines draudses: tureenās buh-
fchāna. No Peterburgas: augsta Keisara braufchāna us mahjāhm. No Dree-
les: fāhstiba. No Dofas: seeweetis par ahrstī. No Tāschentes: tureen-
nās buhshāna.

Kara-siņas.
Ahrsemes siņas. No Franziņas: politikas buhshāna. No Serbijas:
kara-eesāhtums. No Konstantinopeles: laufchu nemeerība.
Atihitichānāhs jeb aubfināschāna. Saunais kalenderis.
Peelikumā. Laupitāju aubsetne. Gohdiga atreebshānāhs. Graudi un seedi.

Saunatāhs siņas.

Muhfu augstais Kungs un Keisars schodeen pa dsehszetu
nonohht us Peterburgu, tur augsto mihkoto Semestehwu ar leelu
gawilefchānu fagaida.

No Rīgas. Dahmu fabeedribai preefsh Rīgas kara-flim-
nizē aplohpto un iswefelofjušchōhs kareiwju apgahdashānas
jo leeli preeki atgadijufchees. Birmfahrt muhfu augsta Kei-
sareene Wifuschehligi peenehmufe dahmu-fabeedribas apfarga-
fchānu (protektoratu) un ohtfahrt muhfu augstais Kungs un
Keisars atlahwis, tai nosauftees pehz fāwa wahrda, tā tad
mineta fabeedriba tagad fauftees par „Aleksandera-komiteju.“

— Rā is fchi numura fludinajumeem redsams, tad pirm-
deenā tai 12. Dezemberi fchejeenas Latweefchi fawā Rīgas
Latw. beedribā fwehtihš Aleksandera I. fimitu gadu dšimfcha-
nas deenu. Scho fwehtku deenu peeminedami, atgahdinajam
faweem lasitajeem, lai fchihs eewehrojamas deenas fwehtkus
ne-astahj ne-āpmetletus.

No Rohkneses. Tureenās pagāsta wezakais Stutshka kungs
tizis Wifū-augstaki pagohdināhts ar fudraba medatu, turā tee
wahrēdi usrakstīti, „par usjhtibu“ un kas pee Stanislawa ban-
tes nehšajama.

No Kurfemes. Rā „Mit. Ztg.“ siñāht dabujufe, tad drih-
sumā tilfchoht us Kurfemi atfuhititi 1000 Turku wangineeku
un schāhdās pilāsehtās tilfchoht eekohrteleti: Zelgawā 200,
Bauflā 160, Zehlabstādē 240 un Saunjelgawā 400 Turku.

No Zelgawas. „Latweefchu draugu beedriba“ notureja
treschdeena Zelgawā fawu gada fapulzi. Latweefchu fwehtee
raksti (bihbele) pahrلابotā walodā tagad tikufchi gatawi drukā.
Brascha tehws naigi strahda pee Wahzu-Latwju wahrōnizes.

No Peterburgas. Rā tureenās awifes siño, tad muhfu
armijas pamemums fchīni kara lihds 1mem Dezemberim bijis
(eewainotohs, kritufchōhs un mirufchōhs lohpa fāskaitohi) pa-
wisam 77,658 kara wihri.

No kara-lauka Wjijā atnahlfuchās siņas, ka diwi Kreetwu
diwiffjas us preefshu dohdahs, lai waretu Erserumas fatik-
fchānohs ar Drapefunti aiflaweht un tad no seemeta pufes
Erserumai usbrukt.

— Rā no Dīflises teef siñohhts, tad Muktarš-Pāfcha fuh-
tijis meera-wehstnefi pee generala Heimāna. Schis meera-
wehstnefis jaw tur nonahjis. — No Siropas kara-lauka ne-
lahbas plāfchātas siņas naw atnahlfuchās.

No Franziņas. Rā fchi numura ahrsemes siņas peemine-
jam, tad republikas draugi dabujufchi wirsrohku, jo presidents
marfchāls Mial-Mahons peenehmis republikaneefchu ministeriju.
Bonapartistieem tas nemai naw pa prahtam, wini wifadi rih-
lojahs un gadro, kā lai waretu starp republikaneefcheem pa-
fcheem schkelfchānohs īfzelt. Laifam republikaneefchi buhs til
prahtigi, ka fawā starpā schkelfchānāhs nezels, lai fawu fpehku
schkeldamees nemāfinātu.

No Ungariņas. Rā lasitajeem siñams, tad Ungari neween
ar Turkeem ir zilts un walodās radineeki, bet ari wini ar-
weenu ir turejufchees us Turzijas pufi un ja buhtu eefpeh-
jufchi, tad labpraht buhtu Turkeem gahjufchi palihgā. Tahdā
buhshānā gan weegli prohtams, ka Ungari lohti nofluma,
dširdebami, ka Dsmāns-Pāfcha ar faweem kara-pulleem pa-
dewees. Dāfchas Ungaru fabeedribas īfrikhofjušchās ihpāfchus
fwehtkus Dsmāns-Pāfchas buhshigai tureschānai par gohdu.
Ungaru awifes pa leelai dalai ar schāhdu fwehtifchānu naw ar
meeru, to par aplamu ahrstifchānohs nosaufdamas.

No Spaniņas. Behz ilgaka laika atkal lahbas pahru
rindinas jarāfsta no Spaniņas, un prohti ta siņas, ka Spa-
niņas kehniufch Alfonso XII. turehs kahsas, winufch prezehs
fawu radineezi prinzeši Merzedes (winās pilnigs wahrds flau
tā „Donna Mercedes de Orleans y Bordon“).

Telegrafa siņas.

No Londones tai 5. Dezemberi. Turzijas waldbiba efoht
tahs dohmas īfzajufufe, lai gan wina no meera-lihgshānas
runajufe, tad tomehr wina nodohmajufe karu tahlati west
un wifu fawu zeribu leekohht us fawu armiju.

No Belgrades tai 7. Dezemberi. Rā no tureenās waldbi-
bas pufes teef siñohhts, tad Serbu kara-pulki eenehmufchi to
stipru apzeetinajumu (flāstes) pee Wramoras.

No Konstantinopeles tai 6. Dezemberi. Teef siñohhts, ka
Riſchas turumā starp Turkeem un Serbeem bijufchi ma-
faki kautiaki.

Gesellschaftliches.

Mahrtina basniza Rigá*). Sawá laika „M. w.“ ir jaw sinojis par to, ka Mahrtina basniza, winas mahzitajs R. Starck l. un draudse ir fawus 25 gabu gohda fwehtklus fwinejufchi un pee tam ari apfohljijis par fchahs draudses zelschanohs tuwakas sinas pasneegt. Schi basnizas draudse, pee kuras ta leelaka data ir Latweefchi (lahdas $\frac{2}{3}$) un til $\frac{1}{3}$ Wahzeefchi jeb pufwahzeefchi, ir beesgan eewehrojama un tapchz ari mehs turam par fawu peenahlumu, fameem lastatajeem tohs eewehrojamaus wehsturigus notikumus preefch azim zelt un rahdiht, kas bija tee, kas te ar palihdsigu rohku bagatas dahwanas pasneegdami par to gabdaja, ka pee teem Kristus draudses lohjekteem, kas zaur Dangawu ir no basnizahm pilsefchta fchirti, tiktu Deewa wahrdi fawá basniza pasludinati un ne wis Wahzu waloda ween, bet ari Latweefchu waloda. Kad to eewehro, ka preefch 25 gadeem ne twaiku laiwas pahre Dangawu brautaja nedf dsselftilts bija un ka teem no Ahgelskalna nahdameem basnizehneem waijadseja ar masahm laiwinahm pahzjeltees; pee tam rubenos un pawafarós reisahm tahda pahrzelschanahs pawisam tika aistaweta. Keisi notikahs, ka lahda laiwa pilna ar basnizehneem tika no wehtras apfweesta un ta leelaka data no teem, kas eefsch tahs fehdeja, noslibla.

To wifu leelas gilbes brahliba eewehrodama 18. Februari 1846. gada, ka Mahrtina Latera 300 gabu nomirchanas deena, nospreeda Ahgelskalna weenu basnizu buhweht, kuras wahros buhshocht Mahrtina basniza. Preefch tam wira nolika doht 16,000 rubtus is atilkdamahm sumahm no „Tafelgilbes“ un „milden Gift“ eestahdijumeem nemt un tahda siná, ka ilgadus libds 20 gadeem teel 800 rubti ismalfati, pee tam leelas gilbes wezakais (Meltester) Eberhards Michael von Bulmerincq patš no fawas mantas dahwinaja 25,000 rubtus, ar to nofazifchanu, ka 12,000 rubti ir pee leelas gilbes janoguldina, ka ne-aisskarams kapitais, ar kura intrefehm, kas istaifa 600 rubtus, teel mahzitajam lohne malfata; 8000 rubti ir preefch mahzitaja dshwolka buhwehchanas un 5000 rubti preefch weenas zelamas Mahrtina basnizas brihwfshoklas, kura tee nabadsigatee behrni is fchahs draudses teel mahziti. Tad wehl tika 7000 rubti zaur kolekthem basnizas un dahwanu lastifchanu pa mahjahm preefch basnizas buhwes nobeigifchanas un eefchigas eeriktes falasiti. Grunts, us ka basniza un mahzitaja muischa atrohnahs, tika dahwinata no Ahgelskalna muischas ihpafchneela Dr. Schwarz. Basnizas buhwe bes eefchigas eeriktes malfata 20,000 rubtus. Wehl no daschahm pufehm un libds pat pehdigam laikam ir mibligas firdis te dahwanas pasneegufchas un ta fcho Deewa namu til lohfschu un it bogatu padarijufchas. Par pirmo mahzitaju tika isredsehts Abdam Robert Starck l., kas libds fchaj deenai fcho amatu walda un lai Deewa tam palihds wehl jo prohjam.

Swehtdeena 26ta Oktoberi 1852. gada tika fchis Deewa namš eefwehtsihts.

Nu bija basniza gan gatawa un mahzitajs ari eewests, bet draudse wehl truska. Warduht ka jaunam mahzitajam gan firds trihjeja, kad tas fawu stahwolli pahrsfatiija, laut tiziba un zeriba neschaubijahs un tee wahrdi alafchin aufis flaneja, kuras zeen. Superdente pee eefwehtifchanas bija fazijis: „Nedfi, weens fehjejs igahja feht (Mat. ew. 13, 3—9).“ Driht

*) Laß: Die Martins Kirche in Riga, von R. Starck, 1877.

ari te ta fehlla, kas tika fehta, fahla diht, aukt un augtus nest. Saw eefwehtifchanas deena lohpmanis Hermanns tika fawu dehlinu jauná basniza kristiht un tam to wahrdu doht „Mahrtin.“ Ta tad pamafam fahla fchi draudse aukt un wairotees, ta, ka tagad jaw flaita lahdas 8000 dwehseles, kas pastahw is lahdeem 5000 Latweefcheem un 3000 Wahzeefcheem un pufwahzeefcheem. Wiau stahwolli pa leelakai strahdneeki, fabrika strahdneeki, amatneeki un pa datai tirgotaji. Lai labat draudses wairifchanohs pahrsfatiht fpehjum, te fchohs flaitlus peeelkam.

1853. gada tika kristiti 36; mahziba laisti 31; laulati 11; pee Deewa galda nemti 369. 1863. gada tika kristiti 131; mahziba laisti 54; laulati 26; pee Deewa galda nemti 1419. 1873. gada tika kristiti 270; mahziba laisti 81; laulati 56; pee Deewa galda nemti 2532. 1876. gada tika kristiti 321; mahziba laisti 99; laulati 77; pee Deewa galda laisti 3053.

Mahrtina brihw-fshokla eefahla 1. Septembri 1853. gada ar 30 fshokleneem, kura tagad atrohdahs lahdi 90. Pawisam fchi fshokla ir no 850 behneem apmekleta, kas zaur fchahs fshoklas pirmahm mahzibahm ir fpehufchi daschadas dshwes lahras stahtes un buht zilweku fadsihwe derigi lohjekli.

Zaur mahzitaju R. Starck kunga usihtigu ruhpefchanohs tika 1860. gada weena swehtdeenas fshokla Zigeszeema preefch fabriku strahdneekem dibinata, pee kuras dibinifchanas fabrika ihpafchneeks Aug. Schepler gabdaja par ruhmi, fshoklotaja lohni un fshoklas waijadfibahm. Fshoklneeku flaitlis wairojahs libds 50, kas eefahluma ari no pee-angufcheem tika apmekleta. Waijadfiba israhbija, ka ar swehtdeenas fshoklu ween nepeeteel un redfi, ta zehlahs weena jauna ikdeeniga fshokla un beidsoht diwas tahdas fshoklas. Pee fcho fshoklu dibinifchanas ir ihpafchi gohdam japeemin tee fabriku ihpafchneeki, ka: Schepler, Thilo, Schneidemann un Hecker kungi, kas no fawas wufes apfohlja us 5 gadeem katre gadu 500 rubtus malfat, preefch diwu fshoklas ruhmi ihfshanas. No pilsehtas fshoklas waldes paschas tika 1000 rubti preefch fshoklotaju lohnes dohti un ta tad 16. Augustá 1865. gada tika atwehrtas tahs tagad pilna darba buhdamas Zigeszeema pufenu- un meitenu-fshoklas. Is fchihš masas swehtdeenas-fshoklas nu itin bagats un swehtibas pilns darba lauks ir tavis.

1855. gada fahla zeen. mahzitajs ar zitu gohda wihru palihdsfchjanu par draudses nabageem un nabagu-behrneem fewischi ruhpetees un gabdajt, ka neween nabagu kauschu behrni pee mahzibahm tiku, bet ari pascheem wezakeem un nespehneekem zaur dahwanu lastifchanu tiku usuras raises paweeplinatas. Gadigas eenemfchanas fneedsoht libds 450 rubti, ar ko lahdam familijahm palihdssoht, kam zitu palihdsfetaju naw.

Schis miblestibas darbs pelna ikweena kristita zilwela usmanibu un tapchz fchihš rindinas usfihmedami mehs wehlejamees, ka tahs daschu no muhsu lastatajeem, ihpafchi Zuhš Mahrtina draudses lohjeklus, pamudinatu te fawu ahrtawu neleegt.

1870. gada tika 14 basnizas pehrminderi eezelti, tahda pascha wihse, ka tas bija gadu preefch tam Zahnu draudse notizis. Shee 14 wihri ir wisada siná mahzitaja palihgi, kas pehz zeen. mahzitaja pascha wahrdeem, „ustizigi Deewam un draudsei kalpo.“

Lai nu gan pehz pirmahm nofazifchanahm Mahrtina basnizai nedrihtsi buht fawi ihpafchi kapi un ari newa brihw

fawus ihpafchus lihku-wahgus tureht, bet tikai nestuwes, furaš til brihw leetabt pee lihku iswadifchanas is basnizas un tikai tadeht, ka lai Zahnu basnizas eemefchanas neiftu maſinatás, tad tomehr zaur mahjitaja gahdaschanu ir us dsegusfalna (Kammerberg) brihw-lapi preefch nabageem draudſes lohzeftem tikufchi wiſpahrigi lahtigai iſleetoſchanai atwehrti. Schinis lapós no 1870ta gada atrohdaš jauls luhgſchanas namš, swans u. t. pr.

Tē nu wehl pee tahm tē iſſumā peeminetahm, til ſwehtibaš pilnahm darboſchanahm mums laſitaji ir uſmanigi jabara uſ weenu eerikti, kaš pee daudš ſimtahm draudſehm newa atroh dama, un ta ir draudſes biblioteka jeb grahmatu-krachtuwe. Tē nu mums atkal gohdam par peenahkumu ir japeemin, ka weenigi zaur draudſes mahjitaja Starck k. nepeekſdamu ruhpeſchanohš, par zilweka iſglichtoſchanu wiſaš dſihweš buhſchanas ir grahmatu krahwtwe zehluſehš, kura tagad atrohdaš 850 Wahju un 225 Latweeſchu grahmatas, kuru ſatura newa wiš weenpuſiga, bet plaſcha un tomehr til tahda, kaš der preefch tikumigaš attihſtiſchanas. Teem, kaš grahmatas preefch laſiſchanas wehlejaš, ir par gadu 1 rubl., par puſgadu 60 kap., par 3 mehn. 30 kap. un par nedelu 3 kap. jamakfa. Genahkums teek iſleetahtš preefch jaunu grahmatu apgahdaschanas. Dahmatas grahmatas teek ar pateizibu preti nemtas.

Kad nu mehs fawas azis pazelam un wiſu to pahrfkatam, kaš ſcha draudš notizis, tad gan waram ar aiſgrabtu ſirdi iſſaukt: „Kungš, zil leela ir Tawa ſchehlaſtiba un ne-iſmehrojama Tawa mihleſtiba!“

— d — n. —

Behz 18. kriticſcho liſtes wehl ſchahdi kareiwji iſ Baltijas gubernahm kriticſchi: Kurſemneeki: Pehlers Saufſinſch iſ Kurſemes; Kriſchjans Grihliſ iſ Blankfeldtes (Dohbeles apr.); Ans Lubanowitſch iſ Dieſcha muifſchas (Dohbeles apr.); Jakobš Koſmannš iſ Leel-Gezawas (Bauſklas apr.); Jahnis Lemmerts un Jahnis Lemperts iſ Bauſklas ap.; Kriſchš Siminſki iſ Stelpes muifſchas (Bauſklas apr.); K. Lowritš iſ Bauſklas apr.; Jahnis Kugre iſ Leel-Gezawas; Widſemneeki: Jahnis Kattinſch iſ Behju apr.; Andrejs Awotinſch iſ Uderkaſchu muifſchas (Behju apr.).

No Behſim. Dhrdeen tai 29. Nowemberi no rihta iſpau-vaudahš pilſehta ta ſen gaidita preeziga ſina, ka Plewna nahluſi Kreewijas rohlā. Par pateizibu notureja Deewa kalpoſchanu pilſehtas baſnizā. Flagas plihwinajahš uſ daudš jumteem. Wakarā tapa pilſehta deefgan jauli apgaimota. Leelakais uguns jaulums bija pee aprinka ſkohlās redſamš, jo tur bija egites rindā noſtahditas un uguns wiſadās krahfās laiſtijahš. Skohlenti dſeedaja Kreewu tautas-dſeefmu Kreewiſki — „Боже, царя храни.“ Uſ turgus platſcha ſpehleja trohna wijotu muſikanti. Muſihka ſahlahš ar preefchā minetas dſeefmas noſpehleſchanu. Celas bija tauſchu pilnas. Pulwera ſpehls it beeſchi rihbeja. Wiſi eedſihwotaji bija preezigi un nehma ſirfnigu dalibu pee Kreewijas kreetna ſohla preekeem.

Karl Lijš.

No Aluſſnes draudſes. Keti kahds buhs kahdu reiji no Aluſſnes draudſes kahdu ſinajumu, „Mahjas weeſi“ jeb kaut kura žitā laiſkraſtā laſijis; tadeht dohmahš, ka mehs jaw wiſi, kā laiſkam Maleneeſchi, garigā meegā ſnauſcham un tagadejo laiſku ženſchanohš, uſ augſtaka attihſtibas ſtahwokka tiſt, pawifam ne-eewehrojām. Ne! Las zilwekš, kaš luſi un meerigi dſihwo, no kura maš tohp runahš, kuzſch dau-

dſeem nemaj naw paſiſtiamš — naw tadeht wehl til ſliktš, kā to daſchi dohma. — Muſſu leelā draudš gandrihš neweena pagafſta ne-uſeeſi, kam ſawa ſkohlā nebuhtu, un gandrihš wiſaš Wallaš ſeminarifti par ſkohlotaſeem buhdami, ar leelu weikſmu pee muſſu behrneem ſawu gairmas darbu ſtrahda. Muſſu pagafſta ſkohlās neweens tahds behrnš neteek uſnemts, kaš neproht ſkaidri laſiht; tahdeem ja-eet tanis tā ſauzamāš ſtrahpes- jeb laſiſchanas-ſkohlās, kur 3 rubli par ſeemu jamakfa ſkohlās-naudas, par ſtrahpi wezakeem, ka behrnam naw paſchi laſiſchanu eemahjiuſchi. — Mehs ari tapat kā žiti tauteeſchi — lihds juhtam, ſawu karodamu brahtu un tizibaš beedru geuhtumus Turziā. Katris pagafſta, zaur muſſu draudſes zeenigu preefſchneeka leekungu baronu A. v. Wolff ir ſawu ſuminu žil katram eephejams aiſſuhtijis. Ari zaur weenas loterijas iſloheſchanu — kura zaur zeenigaš leelmahtes puhlineem tika iſrihlota — tika no Alwiſu muifſchas ſaimes kahdi 40 rubli ſalaſiti un aiſſtelkti kara-eewainoteem tehwi-jaš dehleem. — Tai 23. Nowemberi tika kahdam Alwiſka muifſchas puifſcham zaur ne-uſmanibu rohka eſſelu maſchinā eerauta un nogreeſta. Noſchehlojams jauneklis! Jaw wina tehnam eelſch ta paſcha maſchina kahduš 15 gaduš atpakal rohka tika nogreeſta, tagad ari dehlam. Tā nu zaur paſchu ne-uſmanibu tehws un dehlš ir palikuſchi par krohpſeem. Lohti noſchehlojama leeta! Žil tahdas nelaimes jaw naw notikuſchāš! un žil reiſes eelſch laiſ-rafſteem jaw tahdas behduſinas ir laſtas, kaš mahza, lai ir uſmanigi pee ſtrahdaschanas ar maſchi nahm, ka zaur ne-uſmanibu uſ wiſu muſſu nelaimigi nepaleek. Tomehr kā redſamš ſchi mahziba nemaj neteek wehrā nemta.

J. B. . s. I.

No Peterburgaš. Kā „Goloſ“ ſino, tad muſſu augſtais Kungš un Keiſarš tai 3ſchā Dezemberi atſtašs kara-lauku, lai ar walſtkanzleri ſirſtu Gortſchakowu waretu uſ Peterburgu atpakal uſ mahjahm braukt. Augſtais Keiſarš iſbrauks tai 3ſchā Dezemberi iſ Poradimas, pa nakti gulehš eelſch Tra-teſhti, pirndeenu nonahš Butareſtē, ohtudeenu iſbrauks iſ Butareſtes.

Wehl no Peterburgaš. Turzijas waldbiba (laiſkam uſ Anglijas paſlubinaſchanu) iſlaiduſe rakſtu, kura wina iſſaka, ka wina pilnigi ar meeru, ja leelwalſtis iſgahdatu meera nolihgſchanu. Scho rakſtu lords Derbi preefchā lizis Anglijas miniſteru ſapulzei. Uſ ſcho mineto Turzijas waldbibas rakſtu „Goloſ“ ir demis ſtingru atbildi, ko ſchē uſſihmeſim. „Goloſ“ rakſta tā: Pat tai laiſkā, kur Turziā ir peeſpeſta, ar ſaweem armijaš daſchadeem atlikumeem wiſur atkaptes, wina paleek nepahrlabojama. Wina pat neranga ne kaut kahdu eemeſlu iſdohmaht, kapehž wina Giropas leelwalſtis ſauž palihgā pee meera nolihgſchanas; bet wina tā ſaloht kul wehl tohš paſchus wezohš tulſchohš ſalmuš, prohti wina runa no Turzijas buhſchanas pahrlabofchanas zaur ſawu jaunu waldbiſchanas likumu eewefchanu, pee kam Kreewija, winai karu peeſajidama, bijuſe par kawelli. Meluhlojoht uſ Kreewijas ſawu prahtu Turziā efoht nodohmajuſe meeru dereht, jo wehl ilgati karu weſt buhtu preefch abeem karodameem par pohſtu. Tagad wina iſſaka, ka wina griboht apſohlitahš pahrgrohſiſchanas ſem leelwalſtju peeraudſiſchanas iſdariht, ſinamš ja Turziā paleek ſawāš wezāš rohbeſchāš un teeſibāš ne-aiſlarta un ne-aiſtikta. Ito Kreewijas wina pagehr, lai ta ar ſaweem kara-pulleem iſ Turku Armenijaš iſeijoht, winai (prohti Turzijai) Karſi, Ardahani, Bajasidu atdohdoht atpakal, tad ſa-

wus kara-pullus is Bulgarijas isņemot un Balkana Slahwus atstahjoht wianu wezam liktenim (bijuschi Turku war-mahzibai). Ropeetni schahdus prasijumus un dagebrejumus apskatotees, tee israhdahs ka johziga ehromschanahs. Tihri jabrihnahs, ka lords Derbis warejis schahdu Turzijas waldbas johzigu ehromschanohs faweeem amata beedreem (prohti Anglijas ministereem) preefsch appreefschanas preefscha zelt. Neeena leelwalsts, pat Anglija, ne-usnemtees, mehs dohmajam, ne-eebrohschinafees tahdus preefschlikumus Kreewijai preefscha zelt. Warbuht no wifcem Anglijas ministereem tikai tas meenigais buhtu Bilensilds, kas to eebrohschinatohs dariht. No zilahn leelwalstim gan ne no weenas to newar gaidiht jeb zereht, so Bahzijas, Austrijas un Ungarijas waldbas dohmas tahs iszajijuschas, ka winas us Turzijas waldbas rakstu atbalstidamahs newarohht ar Kreewiju eefahli par meera nolihgichanu runaht, ar ziteem wahredeem faloht, winas Turzijas rakstu atraidijuschas.

No Orefes. Us Maslawas-Kuriskas dselszejela stanzijas Orefes, ka tahda Kreewu awise sino, ir notikuse schdftba, prohti 13,000 rublu, kas par biketehm tika eememti, ir issagti.

No Odejas. Jaw daschreis tikam sinojuschi, ka feeweefchi studeerejuschi ahstes sinojchanas. Tagad teel no Odejas sinohts, ka tur kahds feewetis, kas Zurichas pilsehta par ahrti studeerejuse, par ahrti nometusehs, ihpafchi ar feeweefchu un behnu ahsteschanu nodarbodamees. Schi feeweefchu ahrti ir schihdeete no dsimuma.

No Tashkentes. Turkestanes generalgubernators Kaufmans tai 30. Oktoberi us Margelanu Terganes pawalsti (Tergani nofauz to jaunu pawalsti, so nesen Kreewija eeguwa Nisja), lai tur waretu apraudsiht jaunbuhweto un wehl buhwejamu pilsehtu. Tureenas wezo galwas pilsehtu Kofanu bija muhsa waldbas deht tureenas newefeligas buhschanas par nederigu atraduse un ta tad Margelane Terganes pawalsti teel par jaunu pilsehtu isbuhweta. No Ghodschentes generalgubernators Kaufmans brauks us tureenas stepehm (klajumeem), lai waretu apskatitees to kanali, pee kura tagad teel strahdahts, lai is Sir-Daras upes waretu uhdeni ailsaist us golodnu stepi (bada-klajumu). Schini rudeni pee kanala strahdaja tahdi 9000 zilweku, pa datai is Ghodschentes un Kuraminiskas aprinkeem, pa dalai is Tashkentes.

Kara sinas.

Izgahjuscha numura tikai ihfas sinas fvehjam faweeem lafitajem paher Plewnas padohschanohs pasneegt; tagad placakas sinas peenahkuschas, kuras schi ussimehim. Kreewu awise „НОВОЕ ВРЕМЯ“ pasneeds schahdas sinas: Turki pee Plewnas atradahs daudsi flitala buhschanā neta to awises bija sinojuschas, un Turku behgli bija taisnibu runajuschi, fazidami, ka Osmana-Baschas kara-pulleem lohti behdigi klahjotees. Tagad mehs sinam, ka Turki eefsch Plewnas gandriht wefelu mehnesi ir badu zeetuschu. Beidsama nedeka wizi bija no Bulgareem isdabujuschu mitus un is teem 47,000 maises klaijus isjepuschu. Ta bija wianu beidsama ustura. Gaku tikai dabuja Nisami (saldati), bet pa masahm druszinahm. Us Nisameem Osmana-Bascha ihpafchi palaidahs, kad winsch nodohmaja zauri issistees. Ta sinā, ka muhschi Karfi eerehmuschu, bija Turku saldateem wifu duhschu laupijuse, tikai Osmana-Bascha lihds 20tam Nowemberim pastahwigi us palihdseschanu zereja, bet kad winsch dsirdeja, ka muhsu

kara-pulki jaw lihds Orlanijai fneedsjotees, tad winam wifas zeribas suda. Saldati fahka turneht un turneschana palika tahda, ka Osmana-Bascha nepasihnamas drehbhs gebrbhs un brihscham schai, brihscham tai telti pa nakti guleja, baibidamees, lai saldati wianu fsepeni nenofautu. Winam zits nelas ne-attikahs ka raudsiht, waj newarefchoht zauri issistees. Tas 27. Nowemberis, prohti fwehdeena, tika preefsch kam isredeta. Katrs saldats dabuja fularus preefsch 6 deenahm un 150 patronas. Reserwes-leelgabali tika pilsehta nowesti. Is baterijahm netika schauts, lai dohmatu, ka wifs meera efoht un lai muhschi nelo no eeschanas nemanitu. Slimē un eewainotee, kas kara-pulleem newareja lihds eet, tika atpalat astahiti; bet weegli eewainotee gabja kara-pulleem lihds. Tai 27. Nowemberi wakara Osmana-Bascha fawus kara-pullus nostahdija pee Wides upes. Leete (pahratee kara-eerohtschu tika basniza nolikti, no daschahm baterijahm tika leelgabali atfweesti, lai weegli waretu us preefschu titt, preefsch zitahm baterijahm wilka schlehsu grahwjus, lai leelgabalus waretu aihwest, ja tas par wajadsigu israhditohs. Naktis pagabja sipra strahdaschanā, fataifotees us zihnischanohs. Lihds gaismai austohht Turkeem bija isdewees diwus tiltus ustahsiht, preefsch kam wini dehtus un ratus bija isleetajuschi.

Bet ari muhschi nebija gulejuschi. Zaur isluhkeem wini bija dabujuschu sinahli no Turku strahdaschanas un ihsta laika ailsaida sinu wirokomandeeram. Tuhlit tika wifs us pretoschanu fataifihis. Gaisminai swihstohht Turki pahregabja par Wides upi ar 40,000 saldateem un usbruka muhsu 3schai grenadeeru diwisijai ar to nodohmu, us Berkowizas pusi zauri issistees, kur muhschi sipras flanktes usmeta. Tschetras fundas sihwi zihnijahs. Skanktes mainahs, driht tahs ir Turku rohlās, driht atkal muhschi rohlās; tapat mainahs urah-faulschanas ar Allah-faulschanahm. Wifu pirms kauschanahs bija usnemta no Sibirijas grenadeeru regimentes, kura ar apbrihnojumu duhschibu kashwahs un kura no palihga (reserwes) pulkeem nelawejoht tika pawairota. Beidsohht fapdeese Turku reserwes pulki greefahs us ohtru pusi. Bet ap to pafchu laiku Skobotews fahka usbrukt un bija Turkeem ais muguras to apzeetinajumu eerehmis, kur Turki bija dohmajuschu atspaidu atrast preefsch pretoschanahs. Turkus arweenu wairat aplenz. Duhschiga zihnischanahs iszetahs no abahm pufehm. Ap pullsten 9 no rihsta Kreewi esjahj astahita Plewnā. Turki arweenu wehl zihnahs. Osmana-Bascha, beidsamohs spehlus farehmis, wehl reis pamehgina, us preefschu dohdamees, kara-pullus lihds ar fewi us preefschu raudams; bet winsch teel eewainohis. Muhschi no wifahm pufehm usbruhl, Turki isfamifahs; wizi reds, ka naw eefpehjams zauri issistees un uswell balto (meera) karogu. Bet migla apfeds balto karogu un muhschi to neredsedami arweenu wehl usbruhl. Pa ohtrai un treschaj reisai wini uswell balto karogu, bet to nereds. Pa to starpu eewainotais Osmana-Bascha aisdohdahs us telegrafa stanziju un pawehl, pa zetortai reisai balto karogu uswillt. Te apstahjahs zihnischanahs, beidsahs asiau leeschana. Osmana-Bascha issaka, ka winsch fawu armiju nodohdoht Reisara schelastibai, un tikai kuhdsch, lai wiro-neekeem wianu mantas atstahjoht. Reisars pa to laiku bija 27. reduta (apzeetinajuma), kara-pulleem lihds eedams, kuri starp Dpaneschu un Mediwenu nostahjahs. Reelstis wirokomandeeris aisdewahs winpuf Wides upes un wehleja grena-

deereem laimi. Pee wina noweda Özmanu-Başçu. Leelstis wina laipni fanehma un isfajija fchim duhschigam generalim fawu zeenafchanu, komehr leelstis pawadoni flawenam Plewnas aiffahwetajam bravo ifjanza. Leelstis attahwa Özmanam-Başçam Plewna pa nakti palikt, lai winfch fawu bruhzi waretu meerigi likt fofeet. Wina fchtahba preelstneeks, Lewfiks-Başça, nakti pahrguleja pee Skobotewa. Muhsu saldati pa nakti apwalteja Turkus. Tai 29. Nowemberi tika Stä redutē notureta pateizibas-luhgfehana augftam Keifaram un leelstam flakt buhdameem, pehz tam tika tee us kara-lauka kraitfchee gohdam peemineeli un beidsot gohdasibmes ifalitas. Imas klafes Tura gohda-fihmi dabuja leelstis wirskomandeeris; Ziras klafes Tura gohda-fihmi dabuja Todlebens, Milutins un Kropokoitfchizis; fcho pašçu gohdasihmi no 3fchas klafes firts Zmeretinski un grenadeeru korpusa preelstneeks Ganezlis, un Atas klafes dabuja Lewizis un grenadeeru diwifjas preelstneeti Swelstfchins un Danilows. Pehz tam augftais Keifars aifbrauja us Plewnu. Plewnas basnijä Deewa luhgfehenu noturejis Keifars kahdä Bulgara mahjä watureja brohlasti. Pa to starpu augftais Keifars lika Demanam-Başçam atnohkt. Ne wifpahrigu usmanibu wina fanehma, wironeeki faluteereja (fohbenu pazehla par gohda parahdijchanu) un Keifars winam fohbenu aidewa, fajidams, ka Demans-Başça to drihftoht Kreewijä nefakt. Kad Demans-Başça aifgabja, tad klahubhdamee fanza browo.

Bulgaru mahjas un ihpafchumi naw aifstarti. Bulgareem naw nekahda eemejla par Turkeem fchehlotees. Skobotens ir par kara-gubernatoru un Sudalas regimentes komandeeris Panutins ir par Plewnas komandantu eezelts. Tä ralkta „Новое Время“

Mrfemes finas.

No Franzijas. Beidsamä reisä no Franzijas finodami, peeminejam, ka fchklfchanahs starp Mal-Mahonu un tautas-weetneekem un senatu now iflihdifinatas, tä ka weegli leelas pahrgrohsfchanahs waretu nolikt, waj nu braktu-karjch ifjelahs jeb woj Mal-Mahons no fawa presidenta amata atkabhjäh. Tahdä buhschanä wifas azis raudfijahs us Franziju, us nahkdamahm pahrgrohsfchanahm gaididamas. Teefcham ari 8 deenu laika negaiditas, nezeretas pahrgrohsfchanahs notikahs. Mal-Mahons bija Difohram (Dufaure) usdewis jaunu ministeriju fastahdikt un Franzijas walfs un tauta par to preezajahs, finadamas, ka Difohrs tahdu ministeriju fastahdih, zaur kuru eelstchlige nemeeri un fchklfchanahs beigtees. Te us reis atnahk fina, ka Difohrs nedabujis jauno ministeriju fastahdikt, bet fchis darbs usdohts Bathe'am, kas lai fastahdoht tahdu ministeriju, kas apfpeefchanas-jenteeneem peekriht un kas lai tautas-weetneeku fapulzi ifjanz. Gandriht jaw ministerija bija fastahdita, jaunee ministerei jaw bija ifredseti, Parihles eedfihwotaji bija leelu leelä nemeeribä, saldatu pulki tika ifrihloti, ja nemeeri zeltahs, un teefcham ari rahdijahs, tä us dumpjofchanohs fazelfees. Diwi deenas pagahja ar gaidifchanu un baitofchanohs, bet Bathe'am ne-isdewahs fawu launo usdewumu ifpildikt un atkal tika Difohrs us-aignahs, lai jaunu ministeriju fastahdoht. Pagahja tapat diwas deenas pilnas ar gaidifchanu, bet Difohrs fastahdija ministeriju, fastahdija republikaneefchu ministeriju, kas gabdahs preelstch republikas ufturefchanas, un fchi ministerija jaw no waldibas ir pafcludinata. Preeks bija leels wifceem republikas draugeem,

wifceem, lam ruhp fawas tehwijas, Franzijas, labklahfchanahs. Politikas-wihri ahtrumä nemas newareja faprakt, tä tas ir notizis, ka Mal-Mahons, kas lihds fchim bija ifrahdijees ka republikas pretineeks, tagad peenehmis republikaneefchu ministeriju. Lai nu tas notizis tä notikdams, tomehr tagad Franzijai ir republikaneefchu ministerija, no Difohra fastahdita, fchi ministerija ir walfs darifchanas usfehaufe un tä tad nelaika Tjehra usdewums (Franzija nodibnahst pafstahwigu republikas waldifchanu) ir ifpildikt. Sinams pretineeku netuhks, kas fchi usdewuma ifpildifchanai preti strahdahs un wifadus kawelfus zelä likt, tad tomehr beidsama laika zihnfchanahs ar ultramontaneem un jiteem republikas pretineekem flaidri ir peerahdijufchahs, ka republikaneefcheem ir pahrijwars un kad wina ari us kahdu brihtku teel fapfpeesti jeb pahrbalfori, tad tomehr beidsot wirsrohtu dabuhn un ari patura.

No Serbijas. Schinis deenas atnahza ta fina, ka Serbija peefajijufe Turzija karu un faweem kara-pulkeem pawehlejufe, lai eijoh pahri par robheschahm. Kreewu awife „Новое Время“ pahf fcho eewehrojama atgadjummu fchini karä ralkta tä: Panahkumi, kas zaur Plewnas eenemfchamu zehlfchees, fahf jaw parahditees. Serbija, kas daschu politikas un kara-leetu eemejlu deht lihds fchim nefpehja pee kara-peedalitees, ir tagad wret kristigo laufchu eenaidneeku fazehlfchahs. Kreewija ir fawu atfwadinaschanas karogu pret Slahwu apfpeedejeem pazehluje; ar laiku wif apfpeestee ap fcho karogu fapulzefees. Sirnigi lai ir fweizinati muhsu jaunee kara-beedri karä pret kuffitas un gairmas wezo eenaidneeku. Lai Deems mums palihds atreebt to fakaufchanu, kas Serbu Turku karä Serbu waronu puljinam no Turku pahrwaras bija jazeefch. Lai turpmakas uswarefchanas to peemianu no fchi behdiga laika ihihzina.

Serbijas ifgahjufcha gada pafaudejumi naw bef augteem palikufchi. Serbija duhschu nefandehja, bet eefahla atkal no jauna us karu rihtotees. Serbijas armija jeb kara-pulki no ta laika fahloht tika mahziti un munstureti, tä ka wina tagad tahdä buhschanä un kahrtä eegrohfiti, ka war wifus tagadejus kara-prafjumus ifpildikt. Militfchi tika kahrtigi eemunstureti, tuffchäs wirsneeku weetas tika jauni wirsneeki eezelti, leelgabalu flaitls pawairohts un par flimneeku un eewainoto apkohpchanas eeriktehm gabdahs. Serbijas armija pa leelakai datai pafstahw if militfcheem, bet fchee militfchi naw bef peedfihwojumeem, wina jaw karä dijufchi un tur pee usbrulstchanas par deerigeem iftahdijufchees. Behrnä gadä Serbeefcheem bija jakaro ar wifu labakeem Turzijas saldoteem, fchini gadä Turzija newarehs Serbeefcheem tahdus kara-wihrus preti stahdikt. Zil fchim brihscham finanis, tad Serbija fawu armiju dalifchoht 3 pulkos, no kureem diwi pulki paliks preelstch usbrulstchanas un weens pulks preelstch referwes. Birmais pulks ees pahri par Timoku, lai ar teem pee Lam-Palankas un Belgradfchikas stahwedameem Kreewu un Rumeneefchu pulkeem nahktu faweenofchanä un tad Bidinu ap-lenktu. Dhtrs pulks, tas fiprakais, ees par Al-Balanku us Sofiju, lai Mehmedam Ali waretu no muguras usbrukt.

No Konftantinopeles. Zaur Plewnas krichanu Konftantinopelneeki fahf ar tahm dohmahm apradinates, ka ari Konftantinopela waretu tilkt aplehgereta jeb wina usbrukt. Tahdä buhschanä Turki ranga fawas familijas (feewas un behrus) drohfhäs weetas nolikt, taks pee Armeneefcheem eeforteledami. — Sultans iflaidis pawehli, lai pilsehtas birgeri eefstahjäh

Sludinaschanas.

Uf Waldbibas pawehli nupat la Latw. waloda isnahkufsi:

Likumini un nosazijumi

par

pagasta waldischannu un polizeju Kursemes gubernaa.

Schini 34 drukas lohsines (272 lapu pufes zetortnisti) leela likumu krabjumā ir usnemi wist likumi un nosazijumi, kas uf pagastu waldischannu un polizeju sib-mejahs un neween pagasta amatawihreem, bet ari katram fainneefam un pagasta-lohzeelim jafin, lihbs ar labdahm 300 pawehlehm, kas schohs litu-mus issaidro un papilsing. Pawisam te ir 36 likumi un nosazijumi, no kureem 29 ari Widsemē geld. Pilnigs wahrdu un leetu rabditajs palshbs luru katru li-kumu it ahri uscet un grabmatas beigās ir peelists kahdu 200 fiveschu wahrdu is-flaidrojums. Maksa tikai 3 rub., pret kureem grabmata ari par paslu teel peefuhitta.

Dabujama: Jelgawā, Katolu eelā, Nr. 2, „Balt. Sem-kopja“ redakcijā. 3

Par sīnu

zeen. semkohpeem un walts-walbehm, kad es nahfo-fchā 1878. g. daubs tuhstoschu steegetu un dastitau pilskheftā nosuhitfchu; tadelt eestatu par peenahstumu, zeen. semkohpus kā ari walts-walbes, kureem wal-ral tuhstoschu steegetu un dastitau buhtu waija-dfigs, laipni ufaizinaht, lihbs 26. Dezember sch. g. ar peetelkshanohs pee manis griehtees. Apfohlu zeen. pizejeem labu peeteefamū katposchannu kā ari las wairal tuhstoschu steegetu uf reisi pirts, schini gadā pamafinatū zenu!

Pret ne-ispaschannu baru wehl zaur scho sinamu, ta es pasahwigi un katrā laikā steegelus un dastit-mus pahrdohschu. Tapat ari uftamamh personamh uf pehmatfās ihdohschu.

Ar zeenishanu
W. Marquardt,
Kohthofā pee Linder.

Tukumā.

Zaur scho laipni stroju, la esmu schēpat atweh-ris spēka un tanfu, kā ari dehn-pahrdohschannu preeksch krobhineekem. Zeen. pizejeus luhdu mani jo leelā staiti ar fawahm waijadshbahm apmelleht.

S. Schiermann,
Stahnu-eelā, Ruzowa namā.

Sludinasjums.

Zeen. publikat baru zaur scho sinamu, la esmu willas-kahschamohs machines eerhteejis Okui-fies sudmalis un peenemu willu preeksch kahschana-s. Tadelt it laipni luhdu, tam willa ir kahschama, lai mani ar fawahm waijadshbahm apmelle.

A. Pafalucet. 1

Kahbi schi laita mohdes jaunū dahmu-faschoti un kahbi wateeweti dahmu-pa-letoti ir lehti pahrdohdant Gelsch-Rigā Kaleju-eelā Nr. 24, diwi trept augst.

!!Walmeerā!!

Frischs raugs ir dabujams

R. W. Müllera

materal- preju-, wihnu-, spirit- un pehwju-bohdē, bijuscha meefneela Bal l. namā Nr. 90. 2

Bairijas apinus

pahrdohd ihsti lehti

Karl Newermann,

pee Sauneem wahrteem petroleuma bohde.

Isrenteschana.

Weenu pufmuischu isrente Salaspils muischas pahrwaldiba. 1

Isrenteschana.

Teel isdohstas 200 puhraweetas, — 50 puhraw. ptawu, thrumu un ganibu. Klahstas sinas 16 wer-fies no Rigas uf Rubahnes leelzeka Ulbraka muischā.

Semkohpji.

kureem patitkohs kahdu Rigas tuwumā pee Biteres zeka atrodohschohs jaun-usbuhwetu dshiwelli lihbs ar weenu puhraw. femes rentest, tee lai peeteizahs Pe-terburgas Ah-Rigā, Basnij-eelā Nr. 39, sehtā. 1

150 puhraweetas semes

Rigas tuwumā, teel masalds gabalds sem labeem makfashannas-nohhgumeem pahrdohstas jeb uf grunt-jinst isdohstas. Tuwukas sinas Gelsch-Rigā Saun-celā Nr. 14, 1 trept augst, pa labo rohlu.

Plawu un meschu gabali

teel preeksch gruntspatfcheem pahrdohhti 5

Annas-muischā

g werfes no Rigas, pee Saslauka, pee Lutuma dshelz.

Mastawas

uguns- apdrohshinaschanas beedriba.

Pamata-kapitals

pilnigi eemafshis un pilnigi atrodhabs

2,000,000 rub. fudr.,

bef tam wehl wairak kā 200,000 rub. f. referwes-kapitals.

Mastawas uguns-apdrohshinaschanas beedribas pahrwalbei ir tas gohds, zaur scho sinamu darist, ta wina ir ezejstufē

M. Niemann k. Waska

par famu agentu preeksch pilskheftas un tahs aptahines un wiram zaur raskit ir pilnwaru dewust, pee-nenti wifabas apdrohshinaschanas uf lustamamh un nelustamamh mantamh.

Sihmejtotes uf augfchoje Mastawas uguns-apdrohshinaschanas beedribas sludinasjumu, man ir tas gohds zeen. publikat, kura melle kustamas un nelustamas mantas apdrohshinaht, zaur scho kā mine-tas beedribas agentam peedahwatees. Schi beedriba, kuras agentis es iagab esmu, peenem apdrohshina-fchannas pret uguns-breesmahm uf lustamamh un nelustamamh mantibahm, kā: dshiwosamamh un fainneezibas-ehlahm, jabrikeem, darbnitjehm, mobilshahm, prezejhm u. t. pr. un es esmu katrā laikā ga-taws, apdrohshinaschanas-usdewumus pret nenti.

Waska, 28. November 1877.

M. Niemann.

S i n a.

Sllibas (strinsforas) jeb ledus-kurpes preeksch wihreem, seemishkeem un behrneem, tā ariban tahs Binnu semes feberu un Amerikas semes patentes jeb Galifats sllibas, kuras bef sllinahm pee sabhateem un kurpehm peeflehdshamas, — garas, ihfas un platas sllidu, jeb strinsforu sllinas is gresnahm abdahm salafstas, teel wairumā, kā pa masahm datahm pahrdohstas tat

wisfu-wezakā un gruntigā

I.

Redlich

Englischu

magasihne.

Emas firds

treschais sehjums, ir manā tā ar wifās zitās grab-matu pahrdohstamās dabujama.

Frischas ohbotu un

bumbern-sehklas

perdahwa

H. Goeppinger,

7 Lühra un Jimmerthala 7

leelafais krahjums

ſchujamumafchinu,

Rigā, leelā Smilſchu-eelā Nr. 7.

ſchujamas maſhines preekſch ſtrohdereem, kurpneeleem, ſebleneeleem, zepurneeleem un preekſch ſamlijaſ-bruhkeſ iſ tahm ſlawenatahm fabrikahm.

Kā glufchi jaunā un iſſti derigāſ ſtrohderu-maſhines, ar ſahjam un roſtahm dſenamāſ. ir pee mums dabujamaſ ar patenteeretu ſpohleſ eetaiſſchānu, kaſ wehl lihdſ ſchim nam biſiſ.

Par wiſahm maſchinahm mehſ wairat gaduſ pilnigi galwojam un peeſubtam beſ maſkaſ uſ pageh-reſchānu zenu-rahditajuſ ar biſdehm un dohdam ſatram piſzejam pamahziſchānu wina walodā drukatū lihdſ.

Grahmatu nihtotajeem par ſian,

ta eſ ſawu grahmatu-pahdohtawu ar wiſahm ſtohlaſ un ſaſamāhm grahmatāhm eſmu papildiſti. Ta-dehſ uſluhdſu zeenitu publiktū, kaſ wehletohſ ſew grahmatāſ peeſawināht, mani apmekleht.

Langeneekt, kaſ manu pahdohtawu newar atraſi, lai eewehro no Peterburgaſ Abh. Rigāſ nahloht ohtro ſchēterſu-eelū pa lahu rohtu (uſ ſuhra ſelta žimōſ) maſa ſchēninnu eelā Nr. 10.

Ar zeeniſchānu

P. Luzaņ.

Paul Stahlberga

butu- un zepuru-magaſihne

un

gatawu kaſchoku lehgeriſ

Rigā ſchuhnu-eelā Nr. 15,

peedahwa

mufeſ, kaſchoku-krahgaſ, kaſlu-apleekamohſ (koljehruſ) no zauneſ, ſtona, ſchupahm, luſſcha, apofuma, grebeſ putna, ſenguruſ, biſama, Kanineſ, Aſtrakaneſ, wiſſjannatahſ ſpawu-un pehr-tiku-mufeſ u. t. pr., wiſleelā iſwehlē.

Kaſchok-zepures

preekſch kungeem no bebra, Karakal, barankina, Franjuſchu Kanina.

Kaſchok-žimduſ

no ſchmeeſchu-ahdaſ un buſſkina preekſch kungeem, dahmahm un behrneem, kā ari baſchlikuſ.

Sueega-galoſchaſ,

ſilza- un kaſchok-ſahbakuſ, ſilza-kurpeſ ar ſilza-un ahdaſ-ſohlehm preekſch kungeem, dahmahm un behrneem. Selekamāhſ-ſohleſ baſchadaſ ſortēſ.

Pilnigi ſchuu-uſwalki.

Gari wateereki un newateereki paletoti, uſwalki no beſahm ſtiprahm drahnahm, pee laba darba preekſch ta wozuma no 2 lihdſ 16 gadeem, jahtſ-uſwalkuſ un ſchaketeſ.

Paletotuſ preekſch meitenehm

no 2 gadeem ſahſtoeteſ; ari preekſch jaunahm dahmahm.

Barankina-drahnāſ, Aſtrakānu, plihſchu preekſch paletoteem un beſazehm, kaſchoku-beſazeſ un ſchwanu ohlektim.

Jahtſ-ſwabekuſ kungeem, tāpat peedahwaju jahtſ-weſteſ, jahtſ-zepureſ un jahtſ-mufeſ.

Preekſch buhwēſ-uſnechmejeem iſchetruſ buhw-plaſchjuſ

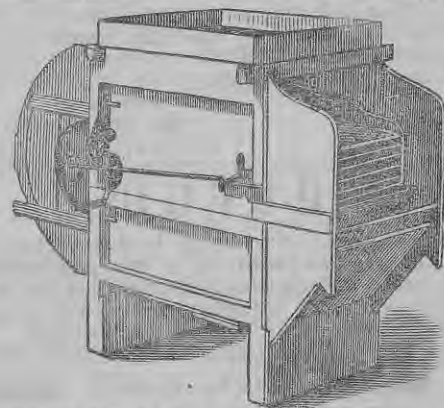
preekſch alminu-buhwehm Eliſabeteſ-eelā ſelſch-Rigāſ tuwumā pee ſtrehneeku-dahſa pahdohd iſſti lehti no 10 ebl par kwadrat-aſt, kur ſilai 5 lap. par kwadrat-aſt no gada ir grunte-zinſe jamakſa, Georg Zhalheim. 2

Vinnu- un pakulu-dſijāſ

wiſōſ numuruſ teel pahdohtāſ

B. Eugen Schnafenburga
kantohri Rigā,

leelā Biſiſ-eelā Nr 1, preti birſhaſ namam.

Cihrifchanaſ maſhines

wiſōſ leelumōſ pahdohd par wiſleſtatahm ženahm

J. W. Grabbann,

Rigā, Nikolai-eelā blatuſ ſtrehneeku dahſjam.

Kaukaſijaſ magaſihne,

Jaunā-eelā Nr. 19,

preti Domeſ gangim, peedahwa ſchah-dāſ prezeſ, iſpaſchi preekſch ſeemaſ-ſwehſtu dahwānaahm derigāſ, kā: vihta-ſwāhrkuſ (ſchlaſredke) no Beſſe-ſchu arduweem, wateerekuſ deluſ wiſadōſ auweendōſ, laſatnoſ, drehbeſ iſ ſihda un wiluāſ, kungu- un behrnu, baſchlikaſ un daſchaſ žitaſ prezeſ, kā ari par derigu aſſiſho kūtāinu pulweri.

Mr. D. Jarlow. 1

Engliſchu

auſchamū deegu paſ-ſambariſ

„pee kugi,”

Rigā, pee Sinder-eelaſ wahrteem Nr. 29,

S. K. Bobegalow un dehta,

peedahwa auſchamūſ deeguſ wiſōſ numuruſ un wiſadōſ pehrweſ par wiſleſtalo ženu un wiſlabalo engliſchu ſorti. Tur, ai te ari dabujami wiſadōſ au-dekſi un drehbeſ, ſpawāſ, buhnaſ, eku-pehrweſ, wadmalaſ un t. pr.

Uſ durwim redſamaſ kugiſ Nr. 29. 4

Mahjas weefam peelikums pee № 50, 1877. g.

Rahditajs, tahdas latwiskas gramatas

pee
Grušt Plates, Riga,

driketas un dabujamas wina driku = namâ pee Pehtera basnizas
un wisur zitur, kur latwiskas gramatas pahrodoh.

 Tapat ari dabujamas tahs jaunatahs, kâ ari waija=
dsigatahs zitur driketas latwiskas gramatas. rbt. lap.

Ahbeze, wisu jaunata, apgahdata no G. Plates. — 5

Ans Leitana dsihwe, darbi un mirshana.

Nelaitam par peemianu no wina draugeem pa=
sneegta Latweeschu tautai. (Ar nelaita bildi). — 25

Apakšch seemas = swehtu eglites. Klaufigeem
behrneem par preeku to raskstijis G. Dunsbergš.

Pirma data — 10

Dhtra data — 20

Bahrenite Lihšbete. Stahstis is wezeem brune=
neeku-laitkeem Widssemē — 8

Basnizas saglis, jeb: Sirgam tšhetras lah=
jas, to mehr kluhp — 5

Bahrgs sohgis. Pateekšgs stahstis is teefas atthem fa=
stahdihts. Latweeschu walodâ no F. D. Verkau — 20

Behrnu draugs. Jauna lassichanas = gramata
preeškš stohlahm apgahdata no G. Schroeder,
Salas draudsēs mahzitaja. Pirmā data — 30

Dhtra data — 40

Behrna = mihlestiba. Gauks stahstis jaunekkeem par
mahzibu un derigu laita-kawelli — 15

Behrninu nespehziba un kapehz Deems tohs
daudsreis tik agri pee sewim nem. Latwiski no
G. G. Croon. — 5

Bisneeks Selners. Stahstis no P. Pruhšs — 10

Belisars, Rihta-Rohmneeku kara-wadons, jeb: ih=
stena feewas mihlestiba un ustiziba — 20

Brahka naidš un feewas ustiziba. Gauks stahstis,
kas Spanijas = semē notizis. No D. Wieting. — 5

Dehls no kara = deenesta. Trefcha drike. — 3

Dseefmu-grahmata, tur atrohdamas tahs wezas garigas dseefmas un luhgššanas, Deewam par gohdu un kristigahm draudšehm par labu . . . 1 25

Deenupehrle, jeb lahda svehtiba nahš no kristigas svehtdeenu svehtiššanas no C. Dūnsberg . . . — 20

Dseefmu-krohniš. 100 dseefminas, uš weenu un wairak balšim dseedamas. Škohlas-behrneem par labu apgahdatas no F. Saunit. Trefša driše. — 25

Diwi behrni, kas debesi melle, un diwi ušaugušhee, kas debesi atradušči . . . — 10

Diwasšpohšas deenas kristita zilweša muššā. Tulkohšs no C. G. G. Croon. — 6

Dsihws behrns apraktš. Pateestšs stahtš, to latwisti pahrtuloja F. Rosall. Dhtra driše. . . — 8

Daschadu dseefmu krahjums. Dseefmu mihtotajeem par preeku sagahdahiš no wiinu drauga . . . — 20

100 dseefmas un siiges ar nohtehm no F. Kasting un F. Saunit. Trefša driše. — 30

Dsihwibas zekšch, jeb Mahrtina Luttera masais katkišs ar Deewa wahrdeem falitti un ištai drohtš. Šho grahmatinu škohlahm par labu šarakstiis un sagahdajiis Kahrliis Brandt, Balfmanes un Rumeistera draudšes mahzitaš . . . — 30

Dšohns Smits, jeb kahdas Anglešchū kolonijas ištaištichana zaur Indianešcheem. Pahrtulojiiš F. Kihwe — 15

Deews ir mans šargs un patwehrums. Šauks stahtš par kahdu šamilju, kas uš Šibiriju tika notešata. No F. Gibbeil. — 15

Deeništikas garigas dseefmas uš ištatu gada deenu. Ištaištinas svehteem bišbeles wahrdeem un tahm mahzibahm, eekšch Hefšelberg „Behrtu rohtas“ — 30

Dsihwibas=awohšs. Swehtas dseefminas . . . — 30

Etnografija. Tas ir: Pasaules walštštautas, wiinu dabas, eerasčas un dšihwe ar tahm wajadšigahm tur peederigahm šinahm. Mahjahm un škohlahm. Šarakstiis C. Dūnsberg. — 60

Eištaišus, kara=leeklungs. Stahtšs no teem latteem, tad kristiti kaudis tika wajati. Latwiškā walodā pahrzehla U. Leitān. Dhtra pahrlabota driše — 30

Florinda un Amina. Paula pafazina, kas jau-
neem laudim der par mahziin . . . — 5

Firts Wolfgang. Stahsts no S. Wihstug . . . — 20

Gariqa Dwebfeles-bariba.
I. 182 ribta- un wakara-luhgſchanas us nebelas-deenam.
II. 60 ribta- un wakara-luhgſchanas us ſwehtfeem un zi-
tahm Luttera draudſes wehra leetamahn deenam. III.
65 ribta- un wakara-luhgſchanas us ihpaſcheem latteem un
preeſſch daſchadahm wajjadſbahm . . . — 80

Gahjejs us dselleſe=zepli. Wahzu dſeefmineeka
F. Schillera ſtahstu dſeefma. Bahrt. P. D. — 3

Geografija, preeſſch draudſu= un pagastu= ſtoh-
lahm apgahdata . . . — 30

Grahſa leel mahte Genowewa. Fauts wezu
laktu ſtahſts. Latwiſki pahrtulloja A. Leitān.
Ar Genowewas hildi. Zeturta drike . . . — 25

Ihſa geografia, jeb: ſemes iſſtahſtiſchana preeſſch
pagastu=un aprinku=ſtohlahm farak. no D. Bank,
Meſchotnes dr. mahzitaja. Dhtra wiſzaur pahrt-
labota un pawairota drike . . . — 25

Schi dhtradrakeir wiſzaur pahrtlabota un las preeſſimehts,
las ſchinis gads daſchās walſtibās ir pahrgrohſiſees. No
jauna ir pechlti iſſi preeſſimejumi is iſſkairas ſemes wehſtu-
res, zaur ko ta dandj pilnigata ir tihufe.

Ihſa mahziiba, tā bites jahohpi un ja=audſina. Wiſeem
biteneeſeem par labu no Pohku=Latw. wal. pahrtulſ. — 20

Jahnis Frehlich. Pateekſigs notifikums Rigā. Lat-
wiſki no G. Dauge . . . — 10

Jannais ſtohlmeiſters un wina Rohſite. Lat-
wiſki no G. Dauge . . . — 20

Jautafchanas=gramatina, jeb pamahzitajs ap-
lahrtgahjejeem ſtohlmeiſtereem un mahtehm, tā
Mahrtina Luttera maſa latkſa wahrdus jau-
tajohrt behrneem huhs iſſſtaidroht . . . — 15

Jannibas eenaidneeks no Kapff. Latwiſki no
S. Wihstug . . . — 20

Jehrinſch. Iſſſumā Latweeſchin walodā ſanemts . . . — 5

Jſmaniba neſs laimi. Stahſts no P. Bruhſs
Jeruſaleme, ſahda tā tagad iſſkatabs, kas tur at-
rohdam no ſinas no wiſas Kanaāna=ſemes.

Sarakt. A. Schlerberg. Dhtra paw. drike . . . — 40

Pohzigs ſtahſts, tā Leipzigas pilsſehtas pohgu=tai-
ſitaja ſellis Roberts Pechmann ir palizis par
Jann=Selandes walbineeku. No A. Schlerberg. — 15

Kalpi un kalpones, jeb: Kas kalpo, tee lai kalpo eefsch ta Kunga. Latw. no C. G. G. Croon. — 5

Kas augstu kähpi, tas semu kriht. Sauks stahstis, kas muhsu Keisera walsti notizis. Pehz wahzu raksta latwifski stahstihst no J. Sibbeif. — 20

Kanaänas semes apraktifchana. No C. G. G. Croon, Veelwahrdes un Veel-Sumprawmuischas mahzitaja — 40

Ke sibwu wahku — 45

Kahda fehlla, tahdi augti. Sauks stahstis no Franz Hoffmann. Pahrtullkohts no Kahel Woitkus — 15

Kahrfschu=fpehleschanas augti. Stahstis farastihstis no Kaula Indrika. Dhtra drike . . . — 10

Katmina behrni, jeb: Afs zirwis drihs afmini atroh — 10

Kreewu-walodas mahzibas gramata preefsch Latweefschu jaunekkeem fagahdata pehz konturfa no L. M. A. D. — 80

Kristus draudses tarsch ar paganeem. Latw. no C. G. G. Croon. — 50

Kristus krusta fwehtiba, farastita no Nonius Palearius. Latwifski pahrtullkota no G. Blumberg — 20

Keisera deenas Rigä. No G. Dünsberg. — 5

Kaduhdens mutë nahf, tad jamahzahs peldeht. Schahs lap. Latw. wehle tahds Gaujmalneeks. — 5

Kahds kungs, tahds kalps. Sauks un dertigs stahstis, latwifski pahrzehlis B. R. K. — 15

Kristigs draugs. Jaunekkeem un jauneklehm pee eefwehtifchanas lihdsdohdams par wadonu uf schi muhscha zeka — 30

Korsikas lauwa Bonaparte, jeb: Franzuschu Keisars Napoleons I. — 10

Kalnu fwehrejs. Fohzigs stikis. Pateefigs notifikums. — 5

Libanus kalni un Damaskus, un ta Turki schë kristitu kauschu afnis islehjuschi. No C. G. G. Croon. — 10

Lustigais nerris uf tirgus=platfcha. Fohku=fpehle eefsch diweem zehleeneem no J. Baumann. — 10

Lihku=fprediki uf wisadahn wajadabahn mahjas un pee kapeem lasami — 60

Lab'darifchana un pateiziba. Stahstis no Franzuschu kara gadeem — 5

Laita-kaweklis pa seemas wakareem. Sagah-
dahts no A. Leitan. Drefcha drike. — 20

Leitische Grammatik von Bielenstein. Gebunden 1 25

Lotterija jeb laimes-spehle. Stahsts no G. Brtrm. — 5

Lohpu=draugs, jeb daschas derigas stas par lohpu
meefas un dwehseles dshwibu un spehseem. Dhtra
drike — 20

Marija pasemiga un drohscha no G. Riewenthal — 25

Mehma mihlestiba. Museiska pasata — 10

Masu behrnu luhgshanas ar dewinpazmit bil-
dehm puschkotas — 10

Maria jeb Noa, Amatosu wirfneeka meita. Stahsts
no Afrikas. Bahrtulk. no A. Mikelfohn. — 10

Mahrtina Luttera katkisis ar istaidroscha-
nahm, ar dseefmu= un bibheles-perschineem un ar
diweem peelikum. apgahdahts no L. Heerwagen — 20

Mihlestibas spehls. Singe no bruneneeku latkeem. — 3

Mihlestibas alga. Stahsts latw. no J. Drawina. — 15

Mahlo pilskshetas konterbantneeks. Sarastihsts
no W. Schröder. Latw. no E. D. — 30

Marija. Suhdu jumprawas atgreeschanahs pee kri-
stigas tizibas. No A. Schferberg — 10

Meita. Bilde is fenatas wehrgu dshwes Seemet-
Amerika. Latwiski no J. Schwanberg II. — 5

Misiones landfahrte ar istahstifchanu, kas us
tahs mifones landfahrtes redsams — 15

Nabaga ehrgetu spehletajs. Latw. no P. Fruhs. — 5

Nerangi wihru pee zepures. Schahs lapinas
wehle kahds Gaujmalneeks — 5

Neredstigais Kaspars un wina dehls. Stahsts
no J. Dauge. Dhtra drike. — 8

No dsirksteles leels uguns zetahs. Schths
lapinas Latweescheem wehle kahds Gaujmalneeks. — 5

Orleanas Jumprawa un Maria Stuart. Kauti
stahsti no wezeem latkeem. Dhtra drike. — 5

Pamahzifchana Kreemu waloda. Sarastihjis
Laubes Indrikis. Dhtra pahrtaiستا druka.
Pirmais fohlis — 30

Pamahzifchana, ka jafataifahs us Jesus
fwehtu wakarinu. Wahru waloda farastita
no mahzitaja L. C. Kapff. Latwiski tulkohs
A. Leitan — 50

Pasubis behlis. Stahstis no J. Wihstug . . . 12

Patehws, pamahte un pabehrni. Latw. no
C. G. G. Croon. 5

Prizis Mudris. Pasaules littenis. Latwiski pahr-
zelts no Ernst Dünsberg. Dhtra drike . . . 15

Pasaules = stahstu = grāhmata. Deriga preefšch
školahm un mahlahm. Frescha, pehz muhsu
laidu wajadšibahm pahetaifita drike ar peelitumu
no 1861—1875 un ar 46 bildehm. Tagad par
lehtato zenu 50

Pehteris Leelais, Kreemu keisars, un wina dšihwe
un darbi no Fr. Mekon. 25

Pafazinas preefšch behrneem. No J. Swaig-
jnites. Dhtrats un treschais krahjums, latus par
Pikis un Stintis, jeb: speezelis dšehrajeem, ko
wezais Pehteris Gohds teem preefšchā turejis
Dubutakrohgā. To usrašstijis G. Dünsberg . . . 15

Padohma = dewejs preefšch kristigeem saldateem . . . 15

Pingerohs. Latw. walodā pahrt. P. Bruhs . . . 10

Puku = pušchlis, ko klaušgeem behrneem, tad tee
šawu abezaju pabeigušči, pašneedš G. Dünsberg. . . 25

Pukes un pehrles. No Ernst Dünsberg. 30

Preefšchraški preefšch teem, kas griib mahjās
mahzitees rakstiht, apgahdati no N. Elste. . . 15

Pehrlis un selta graudini, jeb ihsas mahzibas
jauneem laudim pušchu = un mettu = lahtā. I. . . 10
Dhtra daka. 20

Pludu breefmas. Šho stahstu Latw. par derigu
mahzibu un laika kawekli apgahdaja R. Schulz . . . 20

Rahzenu = flaititajs. Sauls stahstis no J. G. Macker . . . 5

Rehkenu usdohšchanas, us tahpeles rehkinajamas.
Saraskstitas no N. Tehrauda 30

Rehkenu isnahkumi no tahm usdohšchanahm, kas us
tahpeles rehkinajamas 15

Riga, jeb: singe par Rigu un winas dšihwi. Dhtra
pawairota drike. 10

Swaigšchnu, jeb: Debesz = mahziba skolahm par
labu saraskstita no J. Dauge 40

Sinas par to šlepkawu Beresowski, kas Parišē
us muhsu Keisaru Aleksanderu II. šahawis.
Latwiski pahrzehlis G. Dünsberg. 10

I
ma
s i
use
abu
ifab
hdi
bl
rahr
atras
jimi
to
un
h
mu
eda
(fol
ani
pr.,
un
ba
us
pre
hl
ā-1
ah
ri
isu
im
ife
meitenehu

	rbt. kap.
Sleptaw's Belts un wina palihgi no J. Rosalk	— 5
Semenu Marijina. No J. Swatgnites . . .	— 10
Sahls, finepes un — pehrlikes. No —a. . .	— 15
Swirbuki to reds. Stahsts preefch jauneem un wezeem	— 10
Stohla preefch kutfchereem	— 10
Sweiks! Hurrah! Apfweizinaschanas un laimeswehlechanas uf dsimfchanas, wahrdu un zitahm gohda-deenahm. No C. Dunsberg . . .	— 25
Smuktas bruneneeks Elberts. Wezu laifu stahsts. Bahrtulkohts no P. Pruhfs . . .	— 5
Seemasfwehtku wakars. Stahsts no J. Rosalk	— 5
Swehtas dseefmas preefch kristigeem dseefmu mihkotajeem	— 50
Staisita Anna. Latwiski pahrtulkohts P. Pruhfs.	— 6
Cebaldus nahwes kruitdehls, no G. Blumberg	— 15
Septini maises kurwji, kas ne kad naw istufschojami. No M. Kalling. Dhtra drike. . .	— 5
Seemasfwehtku dahwana preefch behrneem	— 5
Sefchi stahsti, to Latweefcheem wehle kahds Gaujmalneeks	— 5
Sarlanais. Schahs Iapinas Latweefcheem wehle kahds Gaujmalneeks	— 5
Semneeks un Ligers. Weefofchanahs Rigä. Luftesfpehle peejös gabalds	— 20
Stohlmeisseris un wina dehls, jeb: Pee tezechanas nepalihds tfohallam buht. Dhtra drike . . .	— 25
Tä eet. Stahsts, no P. Pruhfs	— 5
Taifnis teefaslungs, jeb: Dufmojeet, bet negrehkojeet. Stahsts, no Preefchufalna Laura.	— 20
Ta fmuks adwokata-metta eefch Wacholderleben	— 15
Tilums un noseegums. Bahrtull. no P. Pruhfs	— 20
Turaidas Gumprawa. Stahstinsch no J. Dauge	— 15
Ta mihka Kunga Jesus Kristus pirmee dsimfchanas fwehtki Betlemē	— 5
Trihs deenas if ta dseefmineeka Gellerta dshwes.	— 10
Truhtina, tas bahra behrns. Gauks stahsts	— 10
Ubags un wina audfekue, jeb: Kas mihlestibu fehj, tas preeku ptauj. Gauks stahsts, ar 12 bildehm pufchkohts. Dhtra drike.	— 20
Uftizama bruchte Annina. Stahsts, jauneem kaudim un wezakeem par mahzibu. No A. Leitau	— 20

nu
hda
i f
if
Sof
ies.
fch
zau
aija
efar
fchi
Ingl
i i
Tel
tai
goti
hs
ana
D
na
us
lohs
jas
ahd
44
onä
tai
faru
, in
nas

Ufdohſchanas galwā to rehtinaht no F. Bankina.	— 40
Wihra-mahte un wedelle. Tulkohſts no C. G. G. Croon.	— 5
Wezas mohdes dſeefmian- un ſingu-lihgsmibas, no H. Vienthal. Diwi krahl., tairs.	— 20
Weza Andreja mirſhana. Stahtſinſch Kursen- mes wezeem laikeem par peemineſhanu . . .	— 5
Wiſujannaka u. wiſulehtaka Kreemu Ahbeze . . .	— 5
Wibſemes weza un jauna Laika-grahmata uſ ſatru gadu. Ar bildehm puſchkota . . .	— 10
Weena ſleptawa dſihweſgahjums. — No R. Steinberg . . .	— 10
Wikums un Anna. Stotu teika. Pahrtulkohſts no B. Pruhſs . . .	— 5
Wilks nah! Stahts no F. Noſalk . . .	— 5
Wiſch ir augſcham zehlees. Pahrtulkohſts no F. Ruggen . . .	— 5
Beeni tehwu un mahti. Stahts ſtahts . . .	— 15
Zekſch uſ taimi, jeb: ſkunſte bagatam tikt. Pahrtulkohſts F. D. Ohtra drike. . .	— 5
Zilweta ſirds. Geſch 10 lihdiſibas bildehm iſrah- dita. Dreſcha drike.	— 15

Katoliſkas grahmatas:

Defmit wehrā = nemſchanas preekſch tahdeem, laſ noſkunſchanas un behdās paleek, teem par ſirdſapmeerinaſchanu	— 5
Kruſta zekſch. Beturta drike.	— 15
Krahhjums daſchadu Latwiſku dſeefmu . . .	— 5
Peefpeests grehziueeks. No S. Mieleſchko . . .	— 10
Nohſchu = trohnis, jeb: muhſu Kunga Jeſus Kri- ſtus pagohdinaſchanas un Marias wina Mahtes ſlaweſchanas wiſe. Pahrtulkohſts no S. Mieleſchko	— 50
Swehtas Katoliſkas baſnizas Gilihtums. . .	— 25

No zensures atwehlehts. Riga, 2. Dezember 1877.

Drikehts pee biſchu- un grahmatu-driketaja Ernst Plates,
Riga, pee Pehtera baſnizas.

Laupitaja andsekne.

Tajds gaddes, tad Franzija apaksch fawa flawena keisara Napoleona I. waldifchanas gribeja Neapeles Lehina walsti ispohtsiht, tita Nikastres pilsehta tapat la zitas no Franzuscheem jaw eentimas, apstiprinata. Schi pilsehta gut jaula libdsenuma pee Gifemijas juhras libkuma jaukeem kraskeem, kuzai ohtra puse isttebjahs ar tahdu paschu wahedu la schis juhras libkums, nosakts meschs. Schini mescha usturejahs kahds leels laupitaju bars, kuzi jaw ilgus gadus zetineskus aplaupija un winus us breefmigu wihsi nogolmoja; ari tagad Franzuscheem wini dands flahdes darija. Nereti wineem isdewahs saldatu prowianta ratus un nandu nolaupih, seb ari uskrita masakeem saldatu pulzineem, un winus gluschi aplaut — ar weenu wahedu faloht, wini wifadas grubtibas un kawellus saldateem jeta lika. Laupitajeem beesais meschs bija par drohschu mahjolti, kuzam wehl apfahrl atradahs breefmigi ar needrehm pee-anguschu purwi, zaur kuzem si-kai laupitaji us fawu drohscho patwehruuma weetu sinaja zetu atrast. Winu wiltiga ismaniba, drohschfiediga dubjscha un nahwigas flinschu lohdes arweenu fawus palakdsimejus sagaidija.

Nikastres Franzuschu saldateem bija isdewees kahds laupitajus fawa rohka dabuht un kahda zectuma eeflohdsiht. Winu beedru dusmas bija par to ne-issakamas us saldateem un wini gaidija us idewigu brihdi, la waretu fawus beedrus atkal no zectuma ispestiht. Tahds brihdis likahs ori wineem tuwojees, tad diwi nodatas no pilsehtas saldateem tita aissuhtitas, weena data preeksch fuhtomas krohna naudas fastes apfargajchanas un ohtra preeksch kahda adjutania pawadifchanas us galwas pilsehtu. Scho brihdi ceteiza tas arweenu usmanigais laupitaju wirsneeks faweem apakschneefeen par to idewigako, preeksch fawu nodohmu iswehchanas, todeht kad zaur to aissuhtifchanu bija itin mas flaitlis saldatu pilsehta atlikufchi.

Nahsofcha nakti taifjahs wirsneeks ar kahdeem faweem duhschigakeem beedreem us jeta. Nemanohht wini laimigi cekila zaur wahrteem, pee kuzem neweena walts nebija, pilsehtla. Bet pirms la wini wehl bija zectumu fasnegusch, kur wini gribeja waktis flusam nokant, krita weens no wineem pahr kahdu akmeni jun wina uswilka flinte sprahga walam; zaur to schahweenu palika saldati usmanigi un iuhdal sakampa fawus eerohschus. Breefmiga lohschu krusa apfweizinjaja laupitajus, kuzi nebija wis radufchi ar apbrunosuschneem saldateem us flaija lauka kantees, todeht no bailehm pahrneemti sahka behgt.

Nikastres komandants bija par schahdu laupitaju pahrgalwibu breefmigi fadufmojees, un tilihds la ohtra deena isfuhtitee pulki atpakal atgreesahs, winjch pawehleja tuhlin eet laupitajus usmelleht.

Ceksch schi saldatu pulla atradahs ari kahds jauns wirsneeks wahreda Berners, ar fawas nohtes saldateem. Sehws un mahte bija nahwi atradufchi Franzijas leelaja dumyju laika. Kahds wezs wirsneeks bija to sehnu peenehmis deht wina flaisuma un gudras galwas, un bija wina lizis kahda wirsneeku flohla ismahjht. Jaw sehna gaddes winjch bija saldatu pulla eestahjees, gribedams preeksch tehnu semes zihnitees. Winjch bija flaishtahs Reines upmales redsejis un jaw

pa misigeem Alpu kalneem pahrtahpis. Wifur bija eenaidneeki no wina behguschu un winjch bija laimigi no Alpu kalneem libds Italijas juhrmaleem Franzijas karogu noneks. Ta weenteis tikdauds flaweta Franzijas republika, preeksch kuzas winjch ari bija deesgan publejees, bija sahlfuse fagruht, un la rihta migla preeksch tahs gatfchas uslehdamas Korfilas laimes swaigsnes issuufse. Daudsi no wina agrakajeem draungeem bija ari daschus laimigus kautinus wedufchi un jaw par augsteem wihreem pa-augstinati tikufchi, tad tomehr winjch pats, lai gan gohdajams un taifnis buhdams, tad latfchu nebija warejis augstaku usdeenteht. Kad winjch pirmo reisi no Alpu kalneem Italijas libdseenumus eeraudija, tad winjch fapnoja no gohda pilnahm kauschanahm, pee kuzam winjch dalibu nehma, un nemas us tam nedohmaja, la winam kahdu reisi buhs laupitaji pa Italijas beeseem mescheem jadsena.

Kahda wakara, wifu deenu zetojis, winjch nehma nakti sohteli kahda muishu un schi winjch aismirsa wifas geuh-tibas pee salda wihna, kuzas laupitajus mellejoht bija Jaredi. Ohtra rihta agruma bija wisi atkal kahjas, la waretu tahs pee kahdas wakalnes, nezil tahlu no mescha buhdamas buhdinas ismelleht. Muhsu wirsneeks bija deesgan ne-apdohmige, kad winjch ar kahdu fawu draugu, wahreda Umandus, fawu pulku atstahja, gribedams kahda kalna uslahpt, no kureenes wifu to aptahrtu wareja apredseht. No kahda kalna blakam kahdam wezam fakritufcham tohntin, bija jaula isflata us wifam pufehm. Schi winam preekscha stahweja Gifemijas jaukais libdseenumus ar dands sahbschahm, zaur kuru rezeja diwas upes, kas no tahleenes la sudraba stihbas isflattijahs. Wineem pakala ohtra puse guleja leelais meschs ar faweem besgaligeem purwojeem.

Us scho pusi flaitdamees, abi wirsneeki eeraudija nezil tahlu no wakalnes kahdu masu baltu mahjiru, kuru oransches kohli ar faweem sareem apfeda. Wini redseja duhmus no tureenes usfahpjam, todeht lilehs, la tai mahjinai wajadseja buht apdsihwotai. Kad nu winus abus ne-issakamas flahpes mohjija, tad wini apnehmahs eet us to mahjinu un luhgt kahdu glahsi wihna seb art uhdena.

Istaba eenahldami wini fatika kahdu wezu wihru ar feewu un weenu jaunu meitene, kas wisi pee pufdeenas maltites sehbeja. Schee eedfihwotaji sweschus saldatu fawa preekscha eeraudfidami, palika gluschi fajuufchi, pahr wifteen wairak jauna meitene, kuzi nofardama azis nolaida us semi un gribeja behgt prohjam. Bet Berners wina aistureja.

„Nebihsees nelo, mans behrens,“ winjch fajija us winas. „Nahz un fehdees atkal fawa weeta. Nehs nenahlam wis kahda launa nodohma deht, bet flahpes muhs us schejeeni atdstna. Kad jume ir wihns, tad atnefeet mums kahdu glahsiti — ja now, tad ari mehs ar kahdu mahjinu uhdens peetiljam.“

Schahda Franzuschu wirsneeka laipniga runa eedfihwotajus it drihs apmeerinajaja, lai gan toreis Franzuschi la sweschu warmahli no Italeescheem tita eenihiti. Wezene atnefa wineem tuhlin katram weenu glahsi gahrda wihna un nolika wineem ari druflu no fawas pufdeenas maltites preekscha.

Berners bija nofehdees tai jaunai meitenei libdsas un winas flaisuma un laipnibas deht palika wina azis tai la peelaltas. Winjch tamdeht gandrihs aismirsa ehst un dsert.

jo til flaisa meita nebija wairs ohra pa wifu to apgabalu atrohama. Winas flaisie nofaridomee rohshu waigi un tumshahs mihligahs azis, kuzas wina brihscham paslepe- ni us wina greefa, tas wifs wina firbi la burwibas spehls fagrahba. Wina bija prastas bet tihrigas un patihlamas drehbis gehrbusehs.

Kad wini abi bija ar ehdeenu un dshreenu atspirdsinaju- schees, tad Amands peezehlahs un lehra fawam beedram pee rohlas, lai winsh zeltahs augsham, la waretu pee fawa pulka atkal atpakal dohtees. Schis gan buhtu wehl lab- prahht ilgati pee flaisstahs meitenes palizis, ar kuru winsh bija tagad jantra runa eelaidees; bet kad winam nebija wairs nelahda cemefta, scheinan ilgati palikt, tad bija ari fawam beedram japallaufa un ja-eet lihdsä.

„Dshwo wefela mana mihla meitina,“ fazija winsh us tahs flaisstahs schkrotoes, lehni ar rohlu pahr winas flai- steem mateem glaudidams. „Es zereju, mehsh drihs redse- fimees.“

Meitene nolaida kaunigi azis us semi, zaur ko wina wehl flaisstata isflaitjahs, un fazija tam jaunajam fweeschineekam fawu rohlu neleegdama, ar klusu balfi ardeewu; tapat ari wina beedram. Drihs pehz tam atwadijahs ari abi wirsneeki no wezajeem, firsnigi wineem par laipnigu usnemshchanu pateit- damees, pee lam Werners tam wihram eespeeda weenu selta gabalu fauja, kuru eerangohht wina gihmis palika laipnigake.

„Nu, Amand,“ Werners eesahla, kad winsh ar fawu draugu bija weeni paschi, „ko tu dohma par to jauno meiteni?“

„Til teescham la es to faku,“ Amands atbildeja, „es ne- kad ne-esmu til flaisu un mihligu meiteni redsejis. Tee- scham wina now schini buhdina dshimuse, jo te schihsh se- mes eedshiwotaji wisi ir no karstas faules dseltenu nobeguschi.“

„Lahdas paschas ir ari gluschi manas dohmas,“ Werners fazija. „Schie engetam lihdsiga meitene ir putmishch, kusch wis schini ligda now peederigs. No wifas winas laipnibas un kaunigas usweeschanahs ir rebsams, la winai buhs laikam zita mala dsimtene. Bet la wina schein ir liluse, la ir ne- atminama mihkla.“

„Waj tu to wezo wihru un feetu ari eewehroji?“ A- mand prafija.

„Ne, draugs,“ atbildeja Werners, „kad es to faku, tad es meloju, jo es tilai flaitjohs us to flaisu meiteni, bet winus es ne-esmu nemas eewehrojis.“

„Tas wezais,“ Amands fazija, „la manim islikahs, lih- dsinajahs wairak blehscham nefa gohdigam zilwefam un deht wina gara schkehpa un flintes, kuzus es redseju lahda buh- dinaas laktä uslahrus, mehsh newaram wis winam ihstenti us- tizetees. Ari ta wezene, la man islikahs, newar neweenam gohdigam zilwefam azis flakitees.“

„Lai wini buhtu lahdi buhdami, par to man naw nelah- das datas, bet es gribu drihsunä to flaisu meiteni atkal ap- melleht.“

„No?! Lai tewi tas wezais blehdis la funi ar schkehpu nodur, jeb tewim lohdi zaur kruhtim isshauj? Winsh schkee- leja breefmigi dshmigi us tewim, kad tu tahs meitenes flai- stohs matus glaudiji. — Leez wehra, draugs, tur nelahdas drohshibas naw!“

„Nefaki nefe, draugs; waj tu neredseji, zil winsh laipnigs palika, kad es winam to selta gabalu eespeedu fauja? Es

dohmaju, kad es winam wehlreis tahdu paschu dseltenu put- niu noneshchu, tad winsh weenu azi ari aistaishs zeeti, tadeht la ta meitene naw wina pascha behrns. — Bes tam, lai notiftu kas notiftdams, es gribu to flaisu meiteni, zil drihs es ween buhs eespehjom, atkal apmelleht.“

Kad nu Amands nefe wairak ne-atbildeja, tad ari par scho leetu runa beidsahs.

Ishä laikä abi wirsneeki bija fawu pulzinu fasneeguschi. Saldateem bija ar wisadahm geuhtibahm un nepatiffchanahm jazihnahs. Wifu seelafee geuhtumi, ar ko wineem bij jazih- nahs, bija dedsinadami karstis gaissh, smirdoschee purwi un neihrais uhdens, kas wineem bija jadsex. Tas wifs wina spehshus nogurdinaja un daschadas flimibas wina starpä is- plaktija. Wini nekur newareja laupitaju pehdas airosti, ir pat lohpu gani, kas tur aplahrt dshwoja, nelahdu isflaidro- schamu wineem nedewa, waj nu no laupitaju atreebschanahtm bihdamees, jeb ari ar wineem draudshbä kohpä dshwoht gribe- dami. Kahdi saldati tika nokauti un daschi eewainoti, bes la buhtu warejuschi nomanisht, no kuzus pufes wina lohdes nahza. Kad jaw lahdas diwas deenas ta bija pagahjuschas, tad apnehmahs wina wadonis lihds ar faweem apafschnee- keem Waidas pilsehtä kohrtelti nemt un tur atpuhstees.

Bet ilgi schie wini nedabuja meeru bandiht. Ishi preefsh wina atnahshchanaas bija lahds no laupitajeem eedrohshchana- jees pilsehtä ee-eet, gribedams ar kahdu birgeli par ispiet- schanaas naudu falihgt, kuru laupitaji wagehreja par nolau- pitu wehrschu pulku, bet bija no Franzuschu saldateem fakerts tizis. Saldatu wadonis gribeja wina dshwo atstahht un bes tam ar naudu wehl apdahwinahht, kad winsh saldatus us lau- pitaju mahjokli nowestu. Laupitajs to apfohlijahs, un jaw nahkoshä nakti lahds pulzinsh duhschigu saldatu apafsch Wernera wadischnahs steidsahs us Esfemijas meschu. Tas bija lahda gaischä no mehnescha apgaismotä nakti. No lau- pitaja wests masais pulzinsh pahraghja par kahdu leelu lihdsenu klaijumu un nonahza pee leela mescha. Behz tam, kad wini bija kahdu brihdi pa kahdu leelu smirdoschu purwi lihds zeteem brieduschi, wini palika pee lahda plata grahwoja stahwoht. Laupitajam isdewahs tilai ar mohlahm pahri tikt; bet no saldateem neweens ne-eedrohshchanaahs winam pakal eet. Winsh fazija us wineem, la buhschoht meschä eet, koh- ku jarns lukohht, ko par grahwi pahri pahrsweest, lai schie warohht pahri tikt. Bet winsh lika par dauds ilgi us semi gaidiht, jo schieem ta gaidohht gandrihs jaw rihts fahla aust, kad winsh ar faweem kohku sareem atpakal greefahs.

Klusu un apdohmigi Franzuschi ghja meschä eeshchä. Ne- bija nezil ilgi, kad wini jaw dsirdeja masa attahlumä funus rejeht un kad tas preefschejais no wineem masa palalnä bija uslahpis, tad winsh lika bes la buhtu laupitajus eeraudshjis, no wina lohdehm apfweizmahsh. Drohshchi un ar firidigu duhschu wini dewahs us preefshu. Drihs wini nonahza us lahda leela klaija lauka, kusch ar beeseem kruhmeem bija ap- audshs un no leeleem kohkeem apehnohts. Widu dedsa leels ugunis, us kureem weens wehrschä schkinkis un weena aita zepa. Wairak maifu ar maifi, zeeri un gala un lahdas mu- zikas ar wihnu bija schur un tur redsamas. Sirgi un eh- selti bija pee kohkeem peeseeti un kohkös un kruhms karajahs daschadi drehbju gabali. Wini bija teescham paschu laupi- taju legheri aifneeguschi. Zepeschu smarshu fa-ohsdami, wihnu un daschadas zitas ehdamas leetas eeraudshdami saldati

gribeja peefchstees un atspirdsinatees; bet Werners wineem usfauza: „Us preefchu, behrni, kamehr mums tee blehchi ne- aismuh! Wini newar wehl taflu buht, tapehz steigfimees, ka winus waram fakert! Pehz laimigi padarita darba mums fchi maltite dauds labaki smeekhs!“

Schohs wahrdues fazijis winsch palika lahdu brihdi kluflu klaufidamees waj laupitaji wineem naw fahni pabehgufchi. Te uf reisi winsch eerandsija lahdu wezu laupitaju ais lahda krukma leenohi un lahdu kohla usfahrtu tafchu nemohi. Tuhlin, bes ka lahdu wahrdu buhtu fazijis, laida Werners weenu flinschu lohdi winam wirsa. Litahs, ka lanpitaja ne- bija wis no lohdes trahpiths, jo winsch eelehza beesumds, kur winsch drih preefch winu azim nosuda.

„Us tureeni, behrni!“ Werners usfauza faweem laudim, un tuhlin wisi feidfahs behgdameem pafal.

Drehbju lupatas, kuras chekfschi behgdameem laupitajeem bija norahwufchi un weetu weetahm us semi guledamas plat- males, kuras kohla sari bija wineem no galwam norahwufchi, rahdija, ka wini bija laupitajeem us pehdahm.

(Zurpmal wehl.)

Gohdiga atreebfehana.

(States Nr. 48. Beigums)

Wendlera feewa lihds ar behrneem nahja tehnam preti un ne- isbihjajs mas, winu lihla bahlumä un fchahda pawadifchana redsedama. Preefch Hermanna te bija gruhhs darbs, kad mahte un behrni wina zelus aplampa un pehz schelastibas un schelstiribas par nabaga tehnu luhdja; Wendlers pats winam wehl reis trihjedamu rohlu fneedsa un teiza: Germa- na lungs, redfeet scho te un laideet man eet, mahsa man tatschu to mantu schliakoja. Nemeet, kad Gums wajjaga, ratus un sirgu un ne-usdohdeet mani, labaki fafeet: suhrma- nis man isbehga, es winu ne-efmu pasinis.“

Bet rohbescha-gehgeram wajjaga buht firdei zeetai un auf- stai ka rohbescha afmiram. Hermanns bija riktigs rohbescha- gehgers. Winsch smeedamees teiza: „Ne, ne, mans brahlit! Ar schelastibu un schelastibu es newaru kehina amata stah- weht. Es daru fawu peenahkumu, efmu Lewi labi pasinis, un tuwaku nebuhs aisleegt.“

Wendlers tika noteefahs us wairaf gadeem pahrmahzifcha- nas-nama.

Kad winsch tika atkal wala laists, winam wajjadseja ka nabagam fawam fenakam peederumam garam eet, jo muischa bija pahrdohi. Winsch atrada feewu un behnus noplif- fufcha buhdina fahdschas gala dsihwojohi un warbuht tagad buhtu warejis laut ko pah rohbeschu nestrahpehts pahriwest, jo Hermanns litahs winu nepasifstohi un katur reis azis no- duhra, kad winu fastapa; bet Wendlers bija labaf gohdigs un fchallis algadsis un dohmaja: „Labaf tu bihstees no ma- nis, neta es no tewis.“

Pehdigi ischlahs septingadu larsch un Austreeschi atkal eegahja Schlesija. Te nu atkal rohbeschas-gehgerem labi laiki, wineem newajjadseja fahnu zelus apfargah. Bet Her- manns dohmaja: „Tu esi un paleezi tawa kehina rohbescha- gehgers un tew buhs us eenaidneekem labi luhkoh.“

To winsch ari teefcham darija: nollausijahs winu faru- nas un arween neta fawam kehinaam no eenaidneekem tahs

fwarigalahs sinas, zaur ko daschreis winu nodohmeem fchlehr- fti zeta tika likti. Pehniusch winu fawza par ustizigu fu- laini, eenaidneekt winu lamaja par spioni, melleja winu fa- kert, lai waretu pee karatawahn pa-augstinahit un isfohlta par wina galwu fimtu dahlderus.

Waj to gan nabaga Wendlers sinaja? — Winsch buhtu tohs fimtu dahlderus warejis bruhleht! — —

Kahda deena lihda Hermanns pahrgchrbees atkal ar fwa- rign wehsti tai weetai klahit, kur Bruhschu rohbescha-fargi stahweja. Battaban winsch gahja ap lahdu mescha stuhri. Te nahf winam preti pulks Austreeschu jahjeju. No wineem isbehgt bija par wehlu. Waltmeistars prasija: kas winsch efoht. —

„Es efmu pahrwaldneeks Seiferts no ta fahdscha tur apafschä!“ bija par atbildu.

„Winsch melo,“ kahds no komandas fawza, „pateesi winsch ir Hermanns. Es likohs fewim winu agraf us lohpu tirgu rahdiht un lohli malditohs, ja fchis tas pats nebuhtu.“

„Te buhtu kas jadara, waltmeistara lungs,“ kahds zits fawza.

Waltmeistars mahzajs ar waru wirsa; Hermanns swebreja un rahdija lahdu wehstuli, kas Seifertam bija rakfita. Zaur fchahdu drohschu isfureschanohs waltmeistars fahla fchambi- tees un gribeja winam likt eet, jo dohmaja: Kuru lahprahf gribetu fakert, dohmajahs winu fakert.“

Te atkal kahds is komandas kleeft: „Pagaidi, tur nahf muhsu wihrs — es winu pasifstu, tas ir algadsis Wendlers, kuru Hermanns neeta deht no mahjas isfina un pahrmahzifchanas nama eeflohdifija; winsch dohs mums riktigas sinas!“ un riktigi Wendlers brauza ar tatschu pehz faufas malkas.

Preefch Hermana nebija wisa fchis tas riktigais wihrs, winam bija ap duhschu, ka kad winsch preefch teefas stah- wetu, jo atgahdajahs, ka us fchi pascha zeta Germanam to mahzibu bija dewis, „fawu tuwaku neaisleegt.“

Waltmeistars peefauza Wendleri un prasija: „Zuhs tatschu it labi rohbescha gehgeri Germani pasifstah?“

„O ja, to gan es it labi pasifstu!“ Wendlers atbildeja.

„Nu redsat scho zilwetu. Winsch grib pahrwaldneeks Sei- ferts no wina fahdscha buht, bet meh winu turam par spi- oni Germani, kas Zuhs pahrmahzifchanas-nama eeflohdifija. Zuhs ari sineet, ka fimtu dahleri par winu isfohliti, es efmu meeta ari wehl wairaf malfah.“ Te runadams winsch iswilka fmagu naudas mafu is kabatas un lika fudrabam eefschä fkanehit.

Wendlers ilgi ne-atbildeja un tapehz, ka atreebfehana ir falda, winsch pehdigi teiza: „Ja, es scho wihr pasifstu, un fawu tuwaku nebuhs aisleegt!“ — atkal winsch zeeta kluflu un nopeetni skatijahs bahla Hermanna waiga un kad pehdi- gais dohmaja, zaur teefnescha sohbeni krihtam — Wendlera firde rahdijahs schelastiba un winsch teiza: „Ja, es winu pasif- stu! — Winsch ir pahrwaldneeks Seiferts!“ — — tad gahja pee fawas malkas un aisbrauza. Bet waltmeistars bahsa fmagu naudas mafu kabata un lika Germanam meerigi tah- tal eet. Un tas bija labi, jo ta wisi trihs palika bagatafi.

Et —

Gradi un feedi.

Mihlo Tahmneef!

Schnabim a bairiti ir leelaka wara un eefpehja nela gudreem padohmeem; to ari redseju pee tawa padohma. Tu teizi, lai mehš to derigako eezelam par pagasta wezi, un mehš eezehlam to, kas wairaf schnabja un bairiſcha uſ magariſchahm dewa. Mahziti wihri ari tapehž ſchnabi noſauž par ſpiritu*), kaš Latweeſchu waloda apſihme garu, un kaš ſchiš gars ſahl waldiht par žilwela garu, tad noteekahš traſkaš leetaš. To ari patš pee ſewim manu, kaš ſchnabi eſmu eedſehriš, tad pawifam žitahš wihri: prahtš gairiſchš, waloda drohſcha. Kad atnahža ta preeka ſira, la muhſu kara-ſpehkiš Plewnu ar wiſeem Turkeem eeguwiš, tad tuhliht noſteepu uſ Ohſola krohgu un uſ katraſu kaſju eemetu kreetnu iſcharlu. Pa to ſtarpu daſhi kaimini bija atnahluſchi. Kad ar teem wehl lahdus ſchnabjuš biju eedſehriš, tad ſahlu wineem poliſiku iſflaidroht. „Juhs,“ ta eš ſawuš kaiminuš uſtunaju, „no poliſikaš gan nela neſaprohtat, par to nekaš nekaiſch, tad tił eš to ſaprohtu. Poliſika ſir Turku kaſch, jo poliſika tagad greeſchahš av Turziju. Kad poliſika tagad beigſees, gribeju ſaziht kad kaſch beigſees, tad derehš meeru un Turkuš lihdi ar ſultanu aiſdiſiš prohjam, bet kuru ſultanu, to wehl neſina. Turkeem ir diwi ſultani: ſlimaiš ſultaniš, to ſauž par Muradu, un weſelaiš ſultaniš, to ſauž par Hamidu; bet Anglu awiſeš ſino, ka ſlimaiš ſultaniš Muraduš paſeekoht weſeliš un weſelaiš ſultaniš Hamiduš tohpoht ſlimiš, ta tad war notiki, ka iſweſetojees ſultaniš Muraduš alkali ſnemš wal-diſchani, ja Anglija to wehleſees. Kura deenā meeru derehš, to žumš newaru iſflaidroht, juhš par maš poliſiku iſprohtat.“

Tā eš teizu un kaimini wiſi tā ar weenu muti iſſaužahš: „Dangas Janzim kaiſniba!“

Nahkamā reiſā rakſidamš man paſino, tā žumš Riga eet ar pagasta weſcha zeliſchani. Waj tapat tā pee mumiš, kaš wairaf baſu dabujiš, taš teel eezeltš. Schnabja un bairiſcha žumš jaw netruhſti. Laws Dangas Janziš.

Meitos firde.

Juriš. Nu Kriſcha, tā labi ſkreen?

Kriſchuš. Ko nu, brahl, no labas ſkreeſchanaš. Kā redſi, tad wiſam ſlikti ſkreen.

J. Nu, tā tā?

K. Mana lihgawina ir wehja.

J. Waj wina tewi atſtahjuſe?

K. Ko nu atſtahjuſe; bet wina mani nemihle, wina žituz ſawā firde eenehmufe.

J. Kā tad tu to ſini?

K. Eš winas firde liku nobildeht.

J. Waj tad to war iſdariht?

K. War gan; tapat tā tai grahmatainā „Žilwela firde.“

J. Kaš tur bija eelſchā?

K. No maniš nebija ne jauſmaš, tiłai lepnas drehbeš, ſkaiſti lafati, ſmaliki ſahbazini un žiti tahdi neeli, ar to ween bija winaš firde pilbita.

J. Eš nu ſkaidri redſ, uſ kam meitahm firde neſahš, tiłai uſ to wina ſchtahtſchanohš ween.

Dſineju Kahlis.

Breeſniugs nedarbs.

Naburziſchi žemā (Wilkomiras aprinki, Kaunas gubernija) atgadiješ ſchahdš nelainiugs notikumiš: Kaħdš peežpadſmit gaduš wežš ſemneeku puika Žwaniš Karpatiš peeruna ſawu beedri Aħdamu Kaweli, kaš tahdā paſchā wežumā, lai uſkaphjoht uſ lohka, tur apalſchā bija ſauſi ſchagari ſakrauti. Kaweliš palkauſa. Kad winſch bija lohka galohne uſlihdieš, tad Karpatiš aiſbedſinaja apalſchā buhdamohš ſchagaruš, kaš tuhliht ar gairiſchahm leeſmahm ſahka degt. Schagareem degoht uguuš ſaſneediſa lohku, tā ka taš degdamš aiſbedſina Kaweliš drehbeš. Kaweliš ſawāš iſbailiš žita nela neſinaja dariht tā no lohka gahſteeš ſemē teeſcham uguuſi eelſchā un pee tam tił ſipri ſadauſiſjahš un apſlahdejahš, ka ohtrā deenā nomira.

Cepaſiſchanaš.

Kahdā weeſnižā netiſchjuš fatiſahš diwi kungi; weenš bija pilſehtas jaunkundſinſch, jautriš, atjautigiš jauneliš, kaš ſawu laiķu pa leelakai dakał mehdiſa weeſnižāš pawadiht; ohtrš bija kaħdš turigiš rentneekš no ſemehm, kaš ſawuš raſchojumuš uſ pilſehtu bija atwediš pahredoht. Abi kungi noſehdahš pee laħda galdina un aluš dſerdami pahre daſchadahm leetahm runaja, ar kuru ſahldami un ar ſlikteem laiķem beigdamri. Kad nu tā labi bija eerunajuſcheeš, tad jaunkundſinſch ſawom beedrim rentneekam jautaja, waj kaš winam newarohht lahduš rubluš naudaš patapiſht.

„Kā lai eš žumš naudu aiſdoħdu,“ teiza rentneekš, „eš jaw nemaš Juhš nepaſiħtu, kaš juhš par tahdu eſat.“

„Aiſdoħdat man tił naudu,“ atbiłdeja jaunkundſinſch, „gan tad juhš mani cepaſiħſeet, kaħdš eš eſmu.“

Ko dſehrumš nepadara.

Maſaneš pilſehtā vreeſch laħdahm nedelahm notika ſchahdš atgadijumiš: Kaħdš nepaſiħtamiš žilweliš bija ſipri ſadſehreeš un eefahka ar žiteem weeſeem wiħnuſti ſtrihdeeteš un Eilboteeš, tā ka poližejai wajadſeja wina iſ wiħnuſcha weſt prohjam, lai dſehrumu iſguletohš. Kad poližiſtiš peedſehruſcho prohjam weda, tad ſchiš iſſauža briħnodameeš, ka tahdaš neela leetaš (prohti reibuma) deht poližeja wina Eibeļejoht. Wakar winſch efoht žilwelu noſitiš un ta taſchu efoht pawifam žitada leeta. To ſaziđamš winſch ari apſihmeja to weetu, tur noſiſta žilwela lihki eeraziš. Un riktigi, kad ohtrā deenā minetu weetu iſmekleja, tad tur atrada lihki, kaš rahdijahš buht noſiſta žilwela lihkiš.

Uſdewumiš.

Trihš želawihri ſew wakariniš paſtelleja kartupekuš. Pirmaiš apeħda no wiſeem kartupekeem to žetortu daſu un wehl 8 kartupekuš un dewa tad ohtram, kurſch no atlikuſcheem kartupekeem to žeturtu daſu un wehl 16 kartupekuš, apeħdiš, paſtuhma biħdu treſcham, kaš wiſu apeħda. Wiſi bija weenadu ſkaiſti dabujuſchi. Žil tad katriš bija apeħdiš un žil pawiſam bija?

Atbiłbedamš redaktereš Ernſt Plateš.

*) spiritus, gars.